

- ◆ STRATEGIJA IZHODA: IZ KRIZE, ALI IZ PROTIKRIZNIH UKREPOV?

Franjo Štiblar

- ◆ BRUTO ZUNANJI DOLG PRESEGEL 40, NETO PA 10 MILIJARD EVROV

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

- ◆ ANALIZA TRENDOV NA TRGU DELA V SLOVENIJI, 2007-2009

Tanja Česen

- ◆ NARODNOGOSPODARSKI UČINKI INVESTICIJ V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE

Sebastijan Repina in Mejra Festić

- ◆ STATISTIČNA PRILOGA

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

421

Ljubljana, januar 2010

UREDNIŠKI ODBOR:

Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstrija;

Jani Bekó, Univerza v Mariboru, Maribor;

Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;

Enrico Colombatto, Università di Torino, Italija;

France Križanič, Ministrstvo za finance, Ljubljana;

Jože Mencinger, EIPF, Ljubljana – urednik;

Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;

Franjo Štiblar, EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2009 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,

Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;

Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 600 izvodih.

Oblikovanje in priprava za tisk, Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

STRATEGIJA IZHODA: IZ KRIZE ALI IZ PROTIKRIZNIH UKREPOV? 6

Franjo Štiblar

BRUTO ZUNANJI DOLG PRESEGEL 40, NETO PA 10 MILIJARD EVROV 17

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

1. Izvozno povpraševanje (še zlasti pričakovano) še naprej diktira tempo izhoda	19	5
2. Novembrski znaki izboljšanja trgovinske menjave	19	
3. Gospodarska klima ustaljena na nizkih vrednostih	20	
4. Industrijska produkcija nekoliko višja	21	
5. Neindustrijske dejavnosti, razen pomorskega prometa, močno navzdol	22	
6. Brezposelnost še naprej narašča	23	
7. »Stagnacija« cenovnih pričakovanj na ravni, ki je precej pod dolgoletnim povprečjem	24	
8. Plače spreminja praktično samo še sezona	25	
9. Pri davčnem donosu še brez opaznega obrata v dinamiki	26	
10. Tudi novembra skromna rast kreditov	26	
11. Rekordni zunanji dolg	27	

ANALIZA TRENDOV NA TRGU DELA V SLOVENIJI 2007-2009 29

dr. Tanja Česen

1. Trendi na trgu dela v Sloveniji	31
2. Osnovni indikatorji trga dela v Sloveniji, 2007-2009	38
3. Primerjava osnovnih slovenskih indikatorjev trga dela z EU	41

NARODNOGOSPODARSKI UČINKI INVESTICIJ V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE (OVE) 42

Sebastijan Repina in Mejra Festić

1. Uvod	44
2. Ekonometrična analiza investicij v OVE	44
Literatura	55

STATISTIČNA PRILOGA 56

STRATEGIJA IZHODA: IZ KRIZE ALI IZ PROTIKRIZNIH UKREPOV?

Franjo Štiblar

1. Uvod

6

Predložena vladna Slovenska izhodna strategija 2010-2013¹ prinaša terminološke neznanke. Ali gre za odpravo protikriznih stimulativnih ukrepov fiskalne in monetarne politike, kakor »Exit strategy« pojmujejo v drugih gospodarstvih, ali pa za stopnjo prej, torej v resnici šele za uvajanje ukrepov, ki naj bi pomagali državi iz krize? Kaže, da tako vlada kot opozicija (SDS) s strategijo mislita šele na uvedbo protikriznih ukrepov, torej je (znova) Slovenija korak za drugimi. Prav tako ni povsem jasno, ali gre za kratkoročne ukrepe ekonomske politike, za strateške spremembe sistema, za popravek njegovih napak (boljša regulacija, boljši nadzor) ali celo za novo vizijo razvoja in delovanja družbe?

Sedanji nosilci strateškega sektorja v vladi so že z dosedanjim delom in stališči do strategij pokazali, da do oblikovanja strategij nimajo ne afinitete, ne smisla in ne znanja, kar se je kazalo že v Drnovškovi vladi. Na spletni strani kot osnovo delovanja sedanje vlade ohranjajo Strategijo in akcijski program predhodne vlade iz 2006 (ali gre za kontinuiteto), kot da se kriza ne bi zgodila. Tipično za odnos do strateških razmislekov je dejstvo, da ostaja vladna strategija tajen dokument, skrit pred Slovenci, čeprav že na prvi strani poudarja potrebo po podpori s strani Slovencev, da bi bila sprejeta in uspešno uveljavljena. Kako naj podprejo nekaj, česar z izjemo posvečenih, ne poznajo? Slovenska javnost tako predstavlja samo nebodigatreba, ki bi lahko imel svoje mnenje in s tem motil mir piscev strategije. Tako bo strategija napisana in poslana v Bruselj, a hkrati ostala tajna tistim, za katere je pisana in ki naj bi jo izvajali. Lepa ilustracija vredna demokracije pred-civiliziranih držav.² Po izročitvi Programa stabilnosti Bruslju konec januarja bodo namreč ključni okviri strategije fiksirani.

Pravi absurd je delati medijske okrogle mize in razprave o dokumentu, ki javno ni dostopen, kar je mogoče le pri nas. Razprava poteka med informiranimi »bolj enakimi od enakih«, ki hkrati z gromoglasnih izražanjem svojih mnenj izjavljajo, da v dokumentov nasprotni strani sploh niso prebrali, temveč poznalo le, kar je prišlo v medije.

¹ Interni dokument je bil pridobljen od novinarjev s tiskovne konference.

² Protikrizni dokument opozicijske SDS »Boj proti krizi je boj za nova delovna mesta« je na razpolago na spletni strani SDS in je bil že predstavljen v parlamentu.

Zamuda? Gotovo, a že pred 15 meseci je bila vladna ekipa seznanjena z analizo svetovne krize, njenih učinkih na Slovenijo ter s predlogi ukrepov in strateških sistemskih sprememb, zapisanih tudi v knjigi avtorja »Svetovna kriza in Slovenci: Kako jo preživeti?« (ARC SAZU, november 2008), ki je bila posredovana premierju in ministrom že pred izidom. Razen vprašanja ključnega ministra avtorju »Zakaj piše toliko knjig ???« drugega komentarja ni bilo. Ne le, da je bila javnost izključena iz priprave protikriznih in izhodnih ukrepov, tudi stroke ni bilo, ali pa se skriva v anonimnosti, saj avtorji predloženih dokumentov niso navedeni.

V publikaciji Gospodarska gibanja EIPF je bilo v zadnjih letih veliko pravočasnih opozoril pred krizo in nasvetov za izhodne ukrepe, predvsem tudi v uvodnikih o celoviti anticiklični fiskalni politiki in ekonomski politiki in njenih prioritetah v krizi, odpravljanju kreditnega krča (Bole), kritiki Lizbonske strategije in obliki krize (Mencinger) in o pomenu globalne krize za Slovenijo ter vlogi centralnih banka v krizi (avtor).

7

2. Evropska komisija in izhodna strategija

Že v pripravi protikriznih ukrepov je Ekonomska komisija (EK) EU zaostajala³ in zamujala za ZDA ali Kitajsko in Japonsko; podobno se dogaja v pripravi strategije izhoda. Zamuda se tako prenaša tudi na Slovenijo, ki jo navodila (direktive) EK EU neposredno usmerjajo. Ob pred letom dni zahtevani fiskalni vzpodbudi, ki je bila skupaj z monetarno potrebna za uspešen obrat kriznih trendov v svetovnem gospodarstvu navzgor, zdaj EK EU zahteva hiter izhod v obliki ponovnega vztrajanja po upoštevanju določil Pakta stabilnosti in rasti, ki so bila medtem zamrznjena. Gre za znižanje letnega proračunskega primanjkljaja v državah članicah pod 3% njihovega BDP. Toda, kršiteljice Pakta so vse članice, ki jih je EK EU (skupaj z Mednarodnim denarnim skladom, za katerega je bila ta zahteva v nasprotju z vsem, za kar se v preteklih dobrih 50 letih goreče prizadeval), še pred manj kot letom dni silila v fiskalno vzpodbudo in primanjkljaj. Salto mortale !?

V »podporo resnosti« zahteve po čim hitrejšem zmanjševanju obsega in uravnavanju salda proračuna v članicah EU pa ista EK EU toži Evropski parlament pred evropskim sodiščem zaradi njegovega stabilizacijskega nasprotovanja povišanju plač samim uslužbencem EK EU. Ob tem je bil najbolj glasen pri zahtevah po stabiliziranju fiskusa (in posebej kritiki Slovenije zaradi »nevzdržnosti« pokojninskega sistema) komisar Almunia iz Španije, ki je v letih pred sedanjim položajem kot španski minister v največji meri prispeval k slabemu gospodarskemu položaju Španije, najslabšemu med vsemi velikimi članicami EU oziroma EMU. Enako kot ob nastanku krize tudi zdaj celotna EK EU na čelu z Barrosom ravna zgolj

³ EU podobno veliko gospodarstvo ZDA je namenilo za intervencijo 1500 milijard USD, Kitajska 586 milijard USD, EK EU pa je predpisala za EU 200 milijard EU (manj kot 300 milijard USD), od česar jih je le 30 prispevala sama, ostalo pa naložila članicam, da jih plačajo iz svojih proračunov.

reaktivno, pa še nevarnost prehitrega izhoda v obliki opustitve stimulativnih ukrepov, ko oživitev gospodarstva še ni trajna, je realno prisotna. Sprenevedanje!?

3. Doktrinarnost proti-kriznih ukrepov in izhoda iz njih

8

Za oceno vrednostnih izhodišč piscev strategij je potrebno kot kriterij najprej predstaviti sodobne ekonomske doktrine (Tabela 1). Pred krizo so v ekonomskih sistemih in politikah v svetu prevladovali elementi neoklasične teorije z monetarizmom in ekonomiko ponudbe. Pandan jim je bil neoliberalizem. V času krize pa so bili tudi s strani najbolj gorečih liberalcev večinsko uporabljeni ukrepi keynesijanske doktrine, ki so s fiskalnimi in monetarnimi vzpodbudami doslej nepoznane velikosti rešili gospodarstva pred kolapsom. Po znakih izboljšanja nosilci odločanja znova zahtevajo vrnitev na staro – verjetno do naslednje krize. Torej, v krizi državna intervencija in socializacija izgub, izven krize, zasebno odločanje in privatno prisvajanje dobičkov. Na poti v krizo: *laisser faire* na predpostavki popolnih trgov in racionalnih pričakovanj, primat ekspanzivne denarne politike, visoka zaposlenost, odklanjanje intervencij (za »balon« se ve šele *ex-post*) in nižanje inflacije kot glavni cilj. V času krize ukrepi: fiskalna (in monetarna) intervencija za izhod iz krize, ki popravljata napake trga, saj se pokaže, da so plače in cene rigidne, da kvantitativna teorija denarja zaradi likvidnostnih preferenc posameznikov ne velja, da je neprostoVOLjna nezaposlenost socialno nevarna, da je potrebna fiskalna vzpodbuda, saj je agregatno povpraševanje na kratek rok pomembnejše od agregatne ponudbe, in da ima povrnitev rasti prednost pred nevarnostjo inflacije.

Tabela 1:
Osnovne značilnosti sodobnih ekonomskih teorij in doktrin

ZNAČILNOST	NEOKLASIKA	MONETARIZEM	KEYNESIANIZEM
1. Trg blaga in storitev	Sayev zakon: popolna konkurenca.	težnja k popolni konkurenci	Sayev zakon ne velja
2. Ravnotežje	avtomatsko	avtomatsko – stabilen zasebnik	z ekonomsko politiko
3. Ekonomska filozofija	liberalistična	liberalistična	intevencionizem za korekcijo napak trga
4. Trg dela	fleksibilne plače	fleksibilne plače	rigidne plače
5. Vloga denarja	nevtralen	nevtralen na dolgi rok	nenevtralen
6. Kvantitativna teorija denarja	velja, $V =$ konstantna.	velja, $Md =$ stabilna	ne velja zaradi likvidnostne preferenc
7. Obrestna mera	realni fenomen	manjšega pomena	ključen instrument
8. Denarna iluzija	ne obstaja	obstaja na kratek rok	obstaja
9. zaposlenost	polna	naravna stopnja	neprostoVOLjna nezaposlenost
10. Predmet raziskav	mikro in makroekonomija	makroekonomija	makroekonomija
11. Splošnost	univerzalna	moderna verzija neoklasike	neoklasika je posebni primer keynesianizma
12. Primat ekonomske politike	monetarna	monetarna	fiskalna
13. Fiskalna politika	manj pomembna	pasivna	aktivna
14. Ključni instrument	ponudba denarja in fleksibilne cene	kontrola ponudbe denarja	nizka obrestna mera
15. Tip ekonomske politike	pravila	diskrecija	pravila
16. Agregatna ponudba	vertikalna	vertikalna na dolgi rok	pozitiven nagib
17. Phillipsova krivulja	vertikalna	vertikalna na dolgi rok	negativen nagib
18. Inflacija	primarni cilj,	primarni cilj, monetarni fenomen	sekundarni cilj, ni le monetarni fenomen
19. Gospodarska rast, zaposlenost	sekundarni cilj	sekundarni cilj	primarni cilj
20. Časovni horizont	dolgi rok	dolgi rok	kratek rok
21. Pričakovanja	racionalna	adaptivna	niso obdelana

Vir: Dimitrijević B., Fabris N., Makroekonomija, Edukons, 2009

4. Reševanje krize v Sloveniji: ukrepi in strategije vlade in opozicije

Analizirana sta dva vladna osnutka dokumentov »Slovenska izhodna strategija 2010-2013« (6.1.2010) z dopolnitvijo s »Programom stabilnosti« (7.1.2010) ter program SDS »Boj proti krizi je boj za nova delovna mesta« (8.1.2010). Problem primerjave je sestava obeh dokumentov. Vladni program je strukturiran (sekvenciran) na tekoče ukrepe, razvojne politike, strukturne spremembe in institucionalne spremembe. V okviru vsake

skupine so obdelana vsa področja, kot so fiskus, finančno področje, trg dela, gospodarski sektorji, javni sektor, itd. Program SDS je, obratno, sekvenciran po posameznih področjih, v okviru vsakega pa so predlagani tako kratkoročni ukrepi kot razvojne politike, strukturne in institucionalne spremembe. Razvrščanje programa SDS v shemo vladne strategije, ki je vzeta kot osnova za primerjavo, zato povzroča probleme. Od tod lahko ponekod tudi v Tabelah manjše število alinej iz programa SDS.

4.1. Ocena doktrinarnih podlag strategij

10

SDS program predvideva velike davčne olajšave. Predlogov velikih davčnih razbremenitev in znatno manjših znižanj javnih izdatkov ne spremlja izračun posledic. Uresničitev je zato mogoča le, če bi veljalo, da bo prek ponudbe povečana proizvodnja ustvarila večjo davčno osnovo in ob znižanju davčnih stopenj dosegla večji znesek pobranih davkov. Dvig ponudbe zahteva rast proizvodnje, kar je mogoče na le na daljši rok, kratkoročni ukrepi zaščite pred kolapsom pa so mogoči le prek primarnega oživljanja povpraševanja, predvsem državnih izdatkov, ki počistijo zaloge, trg in oživijo aktivnost.

V vladni strategiji do izraza prihaja Keynsova kontroverza: vsak posameznik (sektor) zase na mikro ravni zmanjšuje trošenje, da zaradi prezadolženosti ne bi propadel, s tem pa na makro ravni zmanjšuje agregatno povpraševanje, aktivnost, dohodke in svoj položaj v prihodnje. V krizi je prerazdelitev še večja kot v ekspanziji. Odvisna je od odločitve, kateri sektorji ali sloji prebivalstva naj povečajo povpraševanje za rešitev proizvodne aktivnosti, in kateri naj ga zmanjšajo za zmanjšanje svoje zadolženosti.

Tabele 2-4 omogočajo naslednjo primerjavo. Strategija SDS daje več poudarka ekonomiji ponudbe tudi v kriznih časih, vladna strategija pa je napravila eklektičen izbor keynesianskih in neoklasičnih ukrepov. Vladna strategija kaže neizmeren zakonodajni apetit, saj se kaže kot zbirka želja po (pre)normiranju, novih agencijah in skladih, ki si jih želijo posamezna ministrstva. Nekdo bo moral določiti prioritete, saj bodo sicer nekateri ukrepi na poti k ozdravitvi gospodarstva porušili tisto, kar bodo drugi ukrepi s težavo priborili.

4.2. Ukrepi

Obe strategiji želita med tekočimi ukrepi (Tabela 2) konsolidacijo proračuna pri njegovem nižjem obsegu (torej znižanje državnih izdatkov, ne povečanje davkov), pri čemer je vladna bolj uravnotežena. Na trgu dela prevladujejo socialni ukrepi in sistemske spremembe nad fleksibilnostjo, močnejše pri SDS kot vladi. Sanacija finančnega sektorja je močnejša prioriteta vlade kot SDS, vendar tudi slednja ne želi prodaje finančnih institucij tujcem (vsaj ne v kriznih časih nizkih cen). Nevarnost obstaja, da bi vlada s prodajo državnih bank želela pokriti proračunsko luknjo. Pri tem španska banka Santander ni vzoren partner: njeni visoki

donosi gredo na račun najbolj potopljenega španskega realnega sektorja v Evro območju z 20% brezposelnostjo. Pretekla kriza je pokazala, da nesorazmerno velike finančne institucije glede na domače realno gospodarstvo države kažejo na njihovo trhlost (Islandija, Irska), zato podobno lahko doleti Santander, ki naj bi bila trenutno največja banka v Evropi. Za ustanovitev slabe banke je predpogoj padec vrednosti njenega kapitala na 0, zato je pri nas boljša izločitev slabih terjatev znotraj bank. Seveda ima pomoč v dokapitalizaciji bank ob istočasnem pomanjkanju proračunskega denarja za dvig minimalnih plač pri nas enak negativen socialni in politični prizvok, kot ga je imela v ZDA, Angliji, Nemčiji. Argument sistemske nevarnosti propada velike banke je razumljiv, vendar socialno prizadetim nesprijemljiv (posebno, če upravniki bank v krizi ne plačujejo malusov, kot so si v razcvetu delili bonuse). Vladni načrt zmanjševanja proračunskega primanjkljaja pod 3% BDP do leta 2013 je pogumen, njegova uresničitev pa predvsem odvisna od hitrosti oživljanja gospodarstev glavnih trgovinskih partnerjev in pripravljenosti za zategovanje pasu doma..

11

Tabela 2:

Tekoči protikrizni ukrepi

UKREPI	VLADNA IZHODNA STRATEGIJA	PROGRAM BOJA PROTI KRIZI SDS
FISKUS		
Fiskalno pravilo in Pakt Stabilnosti	Fiskalna konsolidacija z zahtevami Pakta ..	Padec izdatkov proračuna od 46% na 43%, proračunska sidra
Proračun in saldo	Zmanjšanje izdatkov države, Dvig enih, znižanje drugih davčnih stopenj	Znižanje davčnih stopenj ni izračunov deficita
Pravilo/diskrecija	fiskalno pravilo	fiskalno pravilo: nižanje G/BDP po odstotno točko
Kapica na socialne izdatke posameznika	Predložena (zavrnjena ?)	Predložena
Javni dolg	Rast	
Davki	<ul style="list-style-type: none"> - nekatere povečati, druge zmanjšati, - trošarine na luksuz - splošna ali posebna davčna olajšava 	<ul style="list-style-type: none"> - splošna, posebna olajšava - neobdavčenje inovacij, zaposlovanje mladih raziskovalcev - davčne počitnice za nova podjetja, 40% olajšava za investicije, - 100% olajšava za RR
TRG DELA IN SOCIALA		
Varno prožnost krepiti	<ul style="list-style-type: none"> - kapica zavarovalne osnove - znižanje stroškov dela - dvig min. plače 460 na 562€ - vstopna točka za soc. transfere Zakon o soc. varstvenih prejemkih 	<ul style="list-style-type: none"> - padec izdatkov za socialno varnost za 2%, - boljši izkoristek subvencij delovnega časa ali ukinitvev
Politika zaposlovanja	<ul style="list-style-type: none"> - večanje zaposlenih in produkt. - socialno vključevanje izpadlih - učinkovite institucije: Zavod za zaposlovanje, sklad za kadre 	<ul style="list-style-type: none"> - padec zaposlitve v javni upravi za 2%, - ni prispevkov za novo začasno zaposlitev

UKREPI	VLADNA IZHODNA STRATEGIJA	PROGRAM BOJA PROTI KRIZI SDS
Posodobitev delovnih razmerij	- proces in stroški odpovedi - zavarovanje ob brezposelnosti - zakon o malem delu, štipendiji - ureditev študentskega dela	
FINANČNI SEKTOR		
Izbor podjetij za podporo	slaba podjetja, a s strategijo	dobra podjetja, nova, SME
Jamstvena shema izboljšana	- na C podjetja, - za reprogramirane kredite - za obratna sredstva - za fizične osebe - prestrukturiranje institucij	- prenova in administrativna poenostavitev, tudi za revolving, - znižanje strogosti boniteten presoje za rast kreditov bank - jamstvo države za RR in mala in srednja podjetja MSP
Sanacija bančnih bilanc	- koncept slabih naložb bank, - načela državne pomoči banki	- ustanovitev slabe banke
Koordinacija finančnih instrumentov	SID, JAPTI, TIA, SPS,EKO - koncentracija preko centra: SID kot finančni holding - boljši finančni inženiring, nove spodbujevalne finančne sheme - integracija regionalnih shem	- reorganizirati SID, - brez novih institucij za KAD in SOD
Zavarovanje		- subvencija zavarovanj proti nesrečam, - nadzor vozil brez zavarovanj
SOCIALNI DIALOG	Priloženi le predlogi delodajalcev	Ni priloženih predlogov socialnih partnerjev
RAZBREMENITEV GOSPODARSTVA		- znižanje amortizacije - pavšal za mala podjetja
KOORDINACIJA IZHODNIH STRATEGIJ	Da	
KOHEZIJSKA POLITIKA, EVROPSKA SREDSTVA	- prilagoditev proračunu - poenotenje kazalnikov - preusmeritve sredstev	- bolje črpati evropska sredstva,
IZKUŠNJE DRUGIH DRŽAV	- naštetih osem	- le implicitno upoštevane

12

Razprave o kapici socialnih prispevkov (ki je morda ne bo), dvigu minimalnih plač, zmanjšanju zaposlenosti nimajo toliko strokovnih kot vrednostnih in socialnih predznakov. V krizi je pač potrebno kratkoročno pomagati najbolj prizadetim. Program SDS bolj kot vladni podpira dolgoročne ukrepe ekonomije ponudbe, upajoč, da bosta gospodarstvo in prebivalstvo vzdržala do oživitve povpraševanja prek večjih dohodkov, ki pridejo iz večje proizvodnje. Vendar, zasebni sektor v krizi ni nagnjen k trošenju, ker je bil prezadolžen, varčuje.

Jamstvene sheme niso dale zelenih rezultatov, zato je prav odpraviti omejitve, ki so jih hromile, vendar s pogledom na posledice za proračunski izdatke, če se jamstva uveljavljajo. Državno subvencioniranje do polnega delovnega časa pa je bilo enako kot pri nas uveljavljeno v vseh ključnih članicah EU.

4.3. Razvojne politike

Predstavljene razvojne politike (Tabela 3) so skupaj s predvidenimi strukturnimi in institucionalnimi spremembami kar majhna strategija ekonomskega in širše družbenega razvoja. Strategija SDS odpira nekaj tem, ki jih vladna ne obravnava (več okolja, prostora, zavarovanja, turizma), vladna ima sicer bolj celovito obravnavo drugih tem (tudi kulturo in šport, nacionalno varnost in obrambo). Gre za dolgoročnejše usmeritve, pogosto uresničljive šele, ko bo kriza mimo in ekonomska moč povrnjena. Zahtevajo namreč veliko finančne podpore. Pri urejanju upokojevanja za naslednja desetletja je vendar potrebno upoštevati dvig natalitete v zadnjem času in možnost »uvoza« mladih strokovnjakov iz tretjega sveta.

Tabela 3:
Razvojne politike

PRIORITETE PO RAZVOJNIH POLITIKAH	VLADNA IZHODNA STRATEGIJA 2010 - 2013	PROGRAM BOJA PROTI KRIZI SDS
Podjetništvo in konkurenčnost	- vzpodbude novim SME, - internacionalizacija - podporno okolje - čezmejno sodelovanje	- pomoč MSP, novim podjetjem, RR, - ekonomska diplomacija
Visoko šolstvo, raziskave in razvoj	- tehnološki razvojni projekti - informacijska družba - človeški viri - učinkovito visoko šolstvo	- projektno financiranje RR
Povečanje zaposlenosti	- aktivizacija mladih brezposelnih - vključitev starejših brezposelnih - usposabljanje zaposlenih - ohranjanje, ustvarjanje mest	- analiza stanja - skrb za socialno varnost
Izobraževanje, usposabljanje, kultura, šport	- več otrok v pred šolo - izboljšanje izobraževalcev - sodobnejše ustvarjalne prakse	
Prometna politika	- železniški promet, infrastruktura - cestni promet, infrastruktura - enovit prometni model in integrirani javni potniški promet	- vlaganje v infrastrukturo - delna privatizacija
Energetika	- proizvodni objekti el. energije - posodobitev prenos. omrežja - obnovljivi viri energije	- vlaganje v infrastrukturo
Kmetijstvo	- izboljšanje konkurenčnosti - ekološko kmetijstvo - obnova in nega gozdov - rast prehranske varnosti	- izplačila takoj - državne gozdove v upravljanje kmetom
Okoljska in prostorska politika	- ustrezna raba vode; - manj emisij toplogrednih plinov - ohranitev narave v območjih - državni prostorski načrti	- strategija za podnebne spremembe, zelena naročila - urad za podnebne spremembe naj začne delati, razpisi za OVE, natura 2000, zeleni razvoj podeželja, zmanjšanje odpadkov - javna razprava posodobljena
Socialna varnost in zdravstvo	- aktivna politika soc. varstva - modernizacija pokojninskega zavarovanja, zavarovanje za dolgotrajno oskrbo - primarno zdravstveno varstvo	- informatizacija, - sprostiti podelitev koncesij - izgube pokriti z dodatnimi deli
Nacionalna varnost, obramba, zunanje zadeve	- obrambni sistem in naravne nesreče; javni red, meje, migracije, kriminal - prometne nesreče zmanjšati - gospodarska diplomacija	
Javna uprava	- projekti IKT - pobiranje davkov in prispevkov - programski proračun učinkovit	
Krepitev institucij pravne države, svobode varnosti	- alternativno reševanje sporov - dozidava Doba in KPKZ Ljubljana - pregon gospodarskega kriminala	
prilagoditev kohezijske politike		- boljši izplen

4.4. Strukturne in institucionalne spremembe

Predstavljene strukturne in institucionalne spremembe (Tabela 4) se lotevajo tudi dolgoročnejših problemov, za katere še niso znani pogoji, v katerih naj bi se uresničevale. Medtem ko vlada kreira nove agencije, sklade in novo zakonodajo (za podporo administracije koalicijski), želi strategija SDS v javnem sektorju oženje in reformo za učinkovitost oziroma zmanjševanje javnega v korist zasebnega.

Gradnja Šoštanja 6 bo gotovo še predmet polemik, saj ji opozicijska SDS in okoljevarstveniki nasprotujejo, vlada pa bi rada hkrati oboje, več šoštanjske elektrike in bolj čisto podnebje. Infrastrukturne investicije so nosile slovensko gospodarsko rast v času samostojnosti, nove pa zahtevajo čas za uresničitev. Strategija SDS se v večji meri in bolj eksplicitno kot vladna ukvarja z razbremenjevanjem gospodarstva, kar je dobro, vendar ni izračunov posledic za proračun.

15

Tabela 4:
Strukturne in institucionalne reforme

REFORME; STRUKTURNE INSTITUCIONALNE	VLADNA IZHODNA STRATEGIJA	PROGRAM BOJA PROTI KRIZI SDS
POKOJNINSKA REFORMA		
Modernizacija	<ul style="list-style-type: none"> - povišanje minimalne starosti - izenačenje moških in žensk - fleksibilnost delne upokojitve - bonusi in malusi - vsako delo šteje - daljše obračunsko obdobje - izločitev socialnih transferov 	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacija - izboljšati učinkovitost prostovoljnega pokoj. zavarovanja
Reforma dodatnega zavarovanja	<ul style="list-style-type: none"> - preoblikovanje v poklicno - modernizacija 	
Nov pokojninski sistem	- 4 stebri in navidezni računi	
DOLGOTRAJNA OSKRBA	- zakon in zavarovanje	
ZDRAVSTVENA REFORMA		
Zdravstvena dejavnost	<ul style="list-style-type: none"> - primarno potrebe ljudi, - pretežno javna, neprofitna - dobra mreža regulacija - učinkovito upravljanje 	<ul style="list-style-type: none"> - preureditev ali ukinitvev dopolnilnega zdrav. zavarovanja
Zdravstveno varstvo	<ul style="list-style-type: none"> - splošni solidarnostni dostop - obvezno, prostovoljno - ločeno zavar. na, izven dela - nadzor; manj pravic 	
ZAVAROVANJE BREZPOSELNOSTI		<ul style="list-style-type: none"> - sklad za odpravnine, - krepitev služb za zaposlovanje

REFORME; STRUKTURNE INSTITUCIONALNE	VLADNA IZHODNA STRATEGIJA	PROGRAM BOJA PROTI KRIZI SDS
INSTITUCIONALNE PRILAGODITVE		
Upravljanje javnih funkcij - preoblikovanje	<ul style="list-style-type: none"> - agencija, PDL, KAD, SOD - sklad za nepremičnine države - preoblikovanje DARS - nadzor finančnih institucij - urad za varstvo konkurence - agencija za javno naročanje - ločitev tržnih in reguliranih delov elektroenergetike, - negospodarske in - gospodarske javne storitve 	<ul style="list-style-type: none"> - reforma izvršilnega prava - plačevanje v 15 dneh - shema de minimis - racionalizacija javnih institucij - KAD SOD preoblikovati, - nove institucije niso potrebne - poenostavi javna naročila - maso plač javnega sektorja znižati za 2%, spremeniti strukturo plač javnega sektorja, e- upravo posodobiti
Promet, energetika, okolje	<ul style="list-style-type: none"> - promet in energetika v prostoru, - železniški sistem - naložbe v energetsko učinkov. - obnovljivi viri energije - prilagajanje podnebnim spremembam - kmetijstvo učinkovito - gospodarjenje z gozdovi 	<ul style="list-style-type: none"> - investicije v infrastrukturo kot rast agregatnega povpraševanja; - brez Šoštanja 6 - nacionalni energetski program - urad za podnebne spremembe - strategija obnovljivih virov energije - posodobitev postopkov umestitve v okolje - občinski prostorski načrti - preprečitev poplav in erozije - enakomeren razvoj Slovenije - uvedba pokrajin
Gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> - izboljšanje korporativno. upravljanja - krepitev konkurence 	<ul style="list-style-type: none"> - zmanjšanje administrativnih bremen - država financira patentnino, - portal sektorskih poslovanj
Turizem		- trženje in promocijo vzpodbuditi

V tem trenutku bi bila smiselna istočasna javna in parlamentarna razprava o obeh dokumentih, vlade in opozicije. Prispevala bi naj k nacionalnemu konsenzu glede tekočih ukrepov za izhod iz krize, saj gre za urgentnost reševanja doslej največjega problema samostojne Slovenije. Razprava o strukturnih in institucionalnih strateških razvojnih spremembah bi sledila posebej kasneje, a bi zahtevala predhodno opredelitev vizije Slovenije. Gre za ohranitev identitete in uveljavitev suverenosti (svobode odločanja), ki nam jo še dopušča siceršnja vpetost v mednarodne povezave in institucije.

BRUTO ZUNANJI DOLG PRESEGEL 40, NETO PA 10 MILIJARD EVROV

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Izvozno povpraševanje še naprej diktira tempo izhoda, porasle pa so tudi vse tri komponente domačega končnega trošenja. Pričakovana rast povpraševanja se najhitreje izboljšuje pri izvozu. Trgovinska menjava je bila v novembru sicer manjša kot mesec prej, vendar je zaostajanje za dosežki v 2008 vsak mesec manjše. Primanjkljaj je bil večji kot oktobru, a bistveno manjši kot v 2008. Splošna gospodarska klima ostaja na nizkih vrednostih; v industriji se je zaupanje okrepilo, v neindustrijskih dejavnostih pa je močno oslabilo. Pričakovanja za naslednje tri mesece ostajajo boljša od ocen tekočih gibanj. Gospodarska klima v celotni EU27 se je decembra nekoliko popravila, saj so se naročila v predelovalni dejavnosti zvišala tako glede na mesec prej kot tudi glede na december 2008.

17

Industrijska produkcija se je novembra malenkostno povečala; bila je le za 2% manjša kot novembra 2008; impulzni trend nakazuje solidno rast. Neindustrijske dejavnosti so se, razen pomorskega prometa, obrnile navzdol, posebno gradbeništvo in turizem pa tudi večina prometnih panog. Ob manjšem pretovoru v Kopru in krčenju svetovne trgovinske menjave je zato porast pomorskega transporta presenetljiv. Stanje na trgu dela se je v zadnjih mesecih preteklega leta še poslabšalo, rast stopnje brezposelnosti se je okrepila, v širšem evropskem prostoru pa je dosegla dvomestno številko.

Decembra so se cene znižale za pol odstotka, njihova bolj dolgoročna dinamika pa se ni opazno spremenila. Siceršnje razlike med cenami blaga in storitev so praktično izginile. Cenovna pričakovanja so se umirila na ravni, ki je precej pod dolgoletnim povprečjem. Čepprav so se cene producentov znižale in so precej nižje kot lani, pa se dolgoročna dinamika že povečuje. Cene surovin še naprej naraščajo, najhitreje cene nafte, slede kovine in cene surovin hrane. Plače so se povsem umirile, spreminja jih samo še sezona. Umirile se je tudi dinamika plač na uro in stroškov dela.

Dinamika davčnih prihodkov se kljub velikim sezonskim in naključnim nihanjem ni popravila; delna izjema so le trošarine. Polžja rast kreditov se je tudi novembra nadaljevala; nekoliko hitreje rastejo le krediti prebivalstvu; depozit so se malo povečali, neto finančna pozicija domačih komitentov se je izboljšala. Nič bolje, oziroma celo bolj »žalostno« je s kreditiranjem v evro območju. Krčenje gospodarskih odnosov s tujino se je tudi na koncu lanskega leta nadaljevala; absolutna velikost primanjkljajev ali presežkov na posameznih računih plačilne bilance se je močno zmanjšala, najbolj trgovinski primanjkljaj; uvoz je padel mnogo bolj od izvoza. Zunanji dolg ustvarjen med 2005 in 2008 se pričakovano povečuje; breme tujega dolga pa se iz privatnega seli v javni sektor; zadolževanje države omogoča zmanjševanje dolgov ban v tujini.

GROSS FOREIGN DEBT EXCEEDED 40, NET FOREIGN DEBT 10 BILLIONS EUROS

18

Foreign demand continues to dictate the speed of exit, though all three components of domestic demand improved slightly, as well. Expected foreign demand is also the most vigorous part of expectations. Foreign trade in November was smaller than in October, but the lagging behind the same month in 2008 is diminishing from month to month. General business climate has remained stable but at low levels; expectations improved in manufacturing and worsened in non-industrial sectors. However, expectations for the next quarter remained better than corresponding estimates of the current situation. Business climate in EU27 improved slightly in December as new orders in manufacturing increased both compared to November or to December 2008.

Industrial production grew slightly in November, it was only 2 percent lower than a year ago; impulse trend indicates solid growth. Activity in the non-industrial sectors, except maritime transport, turned down, particularly in construction and tourism. The increase in the maritime transport is surprising taking into account general decrease of world trade and data on Koper harbor activity. The situation in the labor market worsened considerably in the last quarter in 2009. The growth of unemployment rate strengthened; it reached two digit level in EU..

In December, prices decreased for 0.5 percentage points; the trend dynamics remained mainly unaffected. The differences in the dynamics of goods and services disappeared. Price expectations calmed at the levels considerably below long run averages. Though producer's prices decreased and are lower than a year ago, the strengthening of their long run dynamics can be observed. Raw material prices continue to grow, the fastest are oil prices; they are followed by prices of metals and agricultural raw materials. Wages calmed thoroughly, ups and downs are seasonal. The dynamics of hourly wages and labor costs calmed as well..

The dynamics of tax revenues, except excise taxes, has not improved. The snail pace of credits continued in November; slightly faster was growth of credits to households. The deposits increased as well; net financial position of the non-financial sector therefore improved slightly. The situation in the Euro area is not better; on the contrary it is even worse. The shrinkage of economic links with the rest of the world continued also at the end of the year; absolute figures on deficits or surpluses on the current account are much lower than before; the contraction of deficit in trade being the largest. Foreign debt created between 2005 and 2008 is slowly but expectedly growing; the burden of foreign debt has been gradually shifted from private to public sector.

AGREGATNO POVPRŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Izvozno povpraševanje (še zlasti pričakovano) še naprej diktira tempo izhoda

Skupno domače trošenje lahko ocenimo do vključno oktobra lani, ko je domače trošenje poraslo za 4.7%. Tudi bolj dolgoročna dinamika se je oktobra opazno povečala (impulzni trend je oktobra naraščal po skoraj 4% letno).

Opazno so porasle vse tri komponente končnega domačega trošenja. Najbolj je poraslo tekoče trošenje za blago in storitve države (za 12.5%), vendar je bila navkljub temu bolj dolgoročna trendna rast le pri trošenju države negativna.

Investicije so oktobra porasle za 6.7%. Opazno se je povečala tudi bolj dolgoročna dinamika, tako so imele oktobra po dvanajstih mesecih investicije prvokrat pozitivno trendno rast. Trošenje prebivalstva se je oktobra povečalo za 2.8%. Bolj dolgoročna dinamika pa je bila v bližini stagnacije.

Izvozno povpraševanje je oktobra malo poraslo (le za 0.6%), vendar je pravo dinamiko prikrila sezona (oktober je za izvoz sezonsko šibek). Bolj dolgoročna trendna dinamika je namreč ostala tako kot septembra še naprej pozitivna in zelo močna.

Pričakovana rast povpraševanja se najhitreje izboljšuje pri izvozu, saj še naprej hitro narašča, čeprav je njegova raven ostaja pod dolgoročnim povprečjem. Decembra je tako manj kot 60% anketiranih pričakovalo povečanje izvoznega povpraševanja v naslednjih treh mesecih. Pričakovano trošenje povpraševanje prebivalstva se prav tako vztrajno izboljšuje, pri blagu precej hitreje kot pri storitvah. Tudi pri gradbeništvu se pričakovana naročila izboljšujejo, vendar je zaradi nizkega in poznega starta decembra manj kot 45% anketiranih pričakovalo izboljšanje naročil (dolgoletno povprečje je 65% anketiranih).

2. Novembrski znaki izboljšanja trgovinske menjave

Zunanjetrgovinska menjava je bila v lanskem novembru sicer manjša kot mesec prej, vendar je zaostajanje za dosežki v 2008 vsak mesec manjše. Nasprotno pa je saldo manj ugoden kot v oktobru 2008, a še vedno bistveno ugodnejši kot je bil v 2008.

Skupni slovenski izvoz je bil novembra 1459 milijonov € (le 3.5% manj kot novembra 2008), uvoz 1539 milijonov € (11.4% manj kot v enakem mesecu 2008), kar pomeni primanjkljaj 80 milijonov € oziroma 94.8% pokritje uvoza z izvozom. V menjavi z EU je bil izvoz 1034 milijonov € (zmanjšanje 1.1% glede na isti mesec leto prej), uvoz 1202 milijonov € (9.7% manj), kar da primanjkljaj 168 milijonov €. V menjavi z nečlanici EU je bil novembra 2009 izvoz 425 milijonov € (8.7% manj kot novembra 2008), uvoz 337 milijonov € (17.8% manj), kar pomeni presežek 88 milijonov €.

V prvih enajstih mesecih 2009 je bil skupni izvoz 14832 milijonov € (20.3% manj kot v enakem obdobju lani), uvoz 15555 milijonov € (27.7% manj), kar pomeni primanjkljaj 723 milijonov € oziroma 95.4% pokritje izvoza z uvozom. V menjavi s članicami EU je bil izvoz v enajstih mesecih 10406 milijonov € (19.3% manj kot v enakem obdobju 2008), uvoz 12192 milijonov € (27.5% manj), kar pomeni primanjkljaj 1786 milijonov €. V menjavi z nečlanicami EU je bil izvoz v istem obdobju 4426 milijonov € (23.7% manj kot v enajstih mesecih 2008), uvoz 3363 milijonov € (28.6% manj), kar da presežek 1053 milijonov €.

3. Gospodarska klima ustaljena na nizkih vrednostih

Splošna gospodarska klima ostaja na nizkih vrednostih; medtem ko se v industriji zaupanje nekoliko krepi, se slabša v neindustrijskih dejavnostih. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) je gospodarska klima takšna kot novembra, glede na december 2008 je vrednost kazalnika za 7 odstotnih točk višja, glede na dolgoletno povprečje pa za 22 odstotnih točk nižja.

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila decembra 2009 za 2 odstotni točki višja kot novembra, glede na december 2008 je bila njegova vrednost višja kar za 21 odstotnih točk, glede na dolgoletno povprečje pa nižja za 14 odstotnih točk. Vrednosti kazalnikov stanj so se v primerjavi z vrednostmi v novembru večinoma izboljšale, pričakovanja za naslednje tri mesece pa so večinoma neugodna. Glede na mesec prej se je najbolj in sicer za 5 odstotnih točk izboljšal kazalnik proizvodnja, medtem ko je pričakovano zaposlovanje ostalo nespremenjena.

Zaupanje pa se krha v neindustrijskih dejavnostih, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v storitvenih sektorjih v decembru 2009 za odstotno točko nižja kot novembra in za 36 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi z decembrom 2008 pa je bila njegova vrednost nižja za 7 odstotnih točk. Pričakovanja za naslednje tri mesece so se izboljšala. Največ podjetij v storitvenih dejavnostih (dobra tretjina) je kot omejitev navedlo nezadostno povpraševanje, 28% podjetij pa je kot zaviralni faktor navedlo finančne ovire.

Zaupanje v gradbeništvu se je v decembru v primerjavi z mesecem znižalo za 1 odstotno točko, v primerjavi z decembrom 2008 je bila nižje za 18 odstotnih točk, za 46 odstotnih točk pa je zaostajalo za dolgoletnim povprečjem. Pričakovanja za naslednje tri mesece so večinoma ugodna. Med gradbenimi podjetji je bilo v decembru več kot polovico takih, ki so kot omejitev navedla nezadostno povpraševanje, slaba tretjina podjetij pa je kot omejitev navedlo visoke stroške dela ali finančne ovire.

Zaupanja v trgovini na drobno v decembru 2009 se je od novembra okrepilo za dve odstotni točki, glede na december 2008 pa je bil kazalnik nižji za 3 odstotne točke. Pričakovanja za naslednje 3 mesece so večinoma ugodna, razen pričakovanega zaposlovanja in pričakovane

prodajne cene. V decembru je bil delež podjetij, ki pravijo, da je povpraševanje nizko, 41%, slaba polovica podjetij je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco v panogi, za 38% podjetij v trgovini na drobno pa so omejitve pomenili visoki stroški dela.

Gospodarska klima v celotni EU27 se je nekoliko popravila. V decembru 2009 so se naročila v predelovalni dejavnosti glede na mesec poprej zvišala za slabe 3 odstotne točke, glede na december 2008 so prav tako višja za slabe 3 odstotne točke. Glede na november so se v decembru za 3,1 odstotne točke znižala naročila v gradbeništvu, medtem ko so se pričakovanja v trgovini na drobno glede na december 2008 popravila za 22 odstotnih točk, a so hkrati glede na november upadla za 10 odstotnih točk. Splošni poslovni optimizem se je v decembru 2009 v celotni sedemindvajseterici dvignil in sicer za slabo odstotno točko, v primerjavi z decembrom 2008 pa je bil za skoraj 18 odstotnih točk višji.

21

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija nekoliko višja

Industrijska produkcija se je malenkostno povečala; v novembru je bila za 3% višja kot mesec prej, a tudi 2% manjša kot v novembru 2008; produkcija v prvih enajstih mesecih 2009 pa je bila skoraj za 19% nižja kot v enakem obdobju 2008. Zadnji podatki za impulzni trend pa kažejo, da se je v novembru mesecu industrijska produkcija povečevala po letni stopnji 2,85%. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v novembru v povprečju le za malenkost manjše kot v oktobru.

Dejavnost rudarstva se je v lanskem novembru povečala za skoraj 15% glede na oktober, v primerjavi z novembrom 2008 pa se je povečalo za 12%. V enajstih mesecih 2009 je bila dejavnost rudarstva za skoraj 2% nižja kot v enakem obdobju 2008.

Krizne razmere v predelovalnih dejavnostih nekoliko popuščajo, saj se je njihova aktivnost glede na mesec prej v novembru letos povečala za skoraj 3%, glede na november 2008 pa so se predelovalne dejavnosti skrčile za skoraj 3%. Prav tako se je dejavnost v predelovalni industriji zmanjšala v prvih enajstih mesecih letošnjega leta glede na enako obdobje lani in sicer za petino. Impulzni trend za mesec november kaže, da se je produkcija v predelovalnih dejavnostih povečevala po slabe 3% letno.

V novembru se je aktivnost oskrbe z elektriko, plinom in vodo glede na predhodni mesec povečala za dober odstotek, glede na november 2008 pa je bila produkcija tega sektorja manjša za skoraj 7%. Produkcija v novembru v primerjavi s predhodnim mesecem je bila za dobre 4% višja v proizvodnji proizvodov za vmesno porabo in za skoraj 8% višja v proizvodnji proizvodov za široko porabo, medtem ko je bila proizvodnja proizvodov za investicije za slabo polovico odstotka manjša.

V novembru 2009 je industrijska produkcija v EU27 porasla za 0,9%, na območju evra pa za 1%. Glede na november 2008 leto pa se je v lanskem novembru industrijska produkcija v EU27 zmanjšala za 6,4%, na območju evra pa za 7,1%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v novembru glede na mesec poprej padla v štirih, zrasla pa v šestnajstih državah in sicer največ v Latviji (8,7%), v Sloveniji (3%) in v Estoniji (2,9%). Največji upad industrijske produkcije so zabeležili na Irskem (-8%) in na Portugalskem (-3,7%).

5. Neindustrijske dejavnosti, razen pomorskega prometa, močno navzdol

Vrednost gradbenih del, opravljenih v novembru 2009, je bila za več kot 4% nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v oktobru, v primerjavi z novembrom 2008 pa se je zmanjšala za več kot 18%. Impulzni trend, da je v oktobru lani gradbeništvo upadalo po mesečni stopnji -1,07%.

Število turističnih prenočitev je v novembru 2009 ponovno močno upadlo; tako je bilo skupnih prenočitev za 7,8% manj kot v enakem mesecu leta 2008. Pri tem je tuje turistično povpraševanje spet upadlo bolj kot domače, saj se je število turističnih prenočitev tujih gostov znižalo za skoraj 9% glede na november 2008, hkrati pa tudi impulzni trend prenočitev tujih gostov v novembru kaže negativno rast po stopnji -2,8%. Očitno so turizem v novembru 2009 pustili na cedilu tudi domači gosti, saj se je število prenočitev le-teh glede na enak mesec v letu 2008 zmanjšalo za dobrih 7%, navzdol pa se je obrnil tudi impulzni trend in v predzadnjem mesecu lani dosegel vrednost -2,75%.

Podatki o transportu kažejo, da je bilo v javnem cestnem prevozu v novembru prepeljanih za dober odstotek manj, v zračnem prevozu pa za 7,5% manj potnikov kot v novembru 2008, število opravljenih potniških kilometrov je bilo v javnem cestnem prevozu za slabe 4% manjše, v zračnem prevozu pa za dobrih 10%. V cestnem mestnem prevozu je bilo novembra lani prepeljanih za dobrih sedem odstotkov manj potnikov kot v istem mesecu 2008. Potniški promet na letališčih pa se je v novembru 2009 glede na november 2008 zmanjšal za slabih 7%. V pomorskem prevozu je bilo v novembru lani prepeljanega za polovico več blaga, opravljenih tonskih kilometrov je bilo za dobri dve petini več kot novembra predlani. A hkrati pa se je količina prispelega in odpremljenega blaga v Luki Koper zmanjšala za dobro osmino.

Avtomobilski trg še naprej otepa s posledicami finančne krize, saj je bilo v novembru 2009 glede na enak mesec predlani v register vpisanih za 3,5% manj prvič registriranih cestnih motornih vozil.

6. Brezposelnost še naprej narašča

Stanje na trgu dela se je v zadnjih mesecih preteklega leta še poslabšalo, saj se je rast stopnje brezposelnosti okrepila, v širšem evropskem prostoru pa je dosegla dvomestno vrednost.

Število aktivnih prebivalcev se je v oktobru 2009 povečalo na 945.013 oziroma za nekaj manj kot 2900 oseb glede na mesec prej, glede na oktober 2008 pa se je zmanjšalo za 0,6%; delovno aktivnih je bilo 850.422 prebivalcev. Glede na september se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 3343 oseb ali 0,4%, glede na oktober leta 2008 pa za 4,2%. Med zaposlenimi jih je bilo dobrih 91% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od oktobra 2008 zmanjšalo za 4,5%. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na oktober 2008 zmanjšalo za 10%. Med samozaposlenimi pa je bilo 57% samostojnih podjetnikov posameznikov, katerih število se je v mesecu oktobru povečalo za 367, od oktobra 2008 pa za 7%. Število kmetov se je v oktobru glede na september povečalo za 24, glede na oktober leta 2008 pa zmanjšalo za 2,5%.

23

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec leta 2009 registriranih 96672 brezposelnih oseb, kar je za 1226 oziroma 1,3% več kot v novembru ter za 45,9% več kot decembra 2008. Pogled nazaj pokaže, da je bilo podobno število brezposelnih kot v decembru prijavljenih na Zavodu v marcu leta 2004. V decembru se je prijavilo največ brezposelnih oseb zaradi izteka zaposlitev za določen čas ter trajno presežnih delavcev in stečajnikov. V decembru se je tako na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 8434 brezposelnih oseb, kar je v primerjavi z novembrom padec za dobrih 14%, medtem pa se je v decembru 2009 se je zaposlilo 3.930 brezposelnih oseb, kar je za 17,8 % manj kot v novembru, a za 66,4 % več kot decembra 2008.

V letu 2009 oziroma vse od začetka gospodarske krize je na dinamiko brezposelnosti vplivalo obsežnejše prijavljanje presežnih delavcev in stečajnikov ter tistih, ki jim je prenehala zaposlitev za določen čas, v jesenskih mesecih pa tudi večji priliv iskalcev prve zaposlitve. V strukturi brezposelnih so se v 2009 povečali deleži brezposelnih moških, brezposelnih starih od 26 do 49 let in brezposelnih trajno presežnih delavcev ter brezposelnih zaradi stečajev.

Stopnja brezposelnosti na območju evra (EA16) 10% je bila novembra kar je za 0,1 odstotno točko višja kot mesec poprej ter dve odstotni točki višja kot v novembru 2008. V celotni evropski sedemindvajseterici (EU27) je bila stopnja brezposelnosti v novembru 9,5% in se je glede na enak mesec v letu 2008 prav tako povečala za dve odstotni točki. Po Eurostatovih ocenah je bilo v novembru 2009 v EU27 slabih 23 milijonov brezposelnih, od tega 15,7 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v novembru 2009 najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili na Nizozemskem (3,9%) in v Avstriji (5,5%), najvišjo pa v Latviji (22,3%) in v Španiji (19,4%). Glede na isti mesec v letu 2008 se je v novembru brezposelnost povišala v vseh državah članicah, od tega največ v vseh treh pribaltskih državah.

Stopnja brezposelnosti se je v ZDA nekoliko zmanjšala. Novembra 2009 je znašala 10%, kar je za 0,2 odstotne točke manj kot mesec poprej.

GENE IN PLAČE

7. »Stagnacija« cenovnih pričakovanj na ravni, ki je precej pod dolgoletnim povprečjem

24

Decembra so se cene zmanjšale za 0.5%. Navkljub temu se njihova bolj dolgoročna dinamika ni opazno spremenila (rast impulznega trenda je dosegla 2.5% letno). Tudi siceršnje razlike med cenami blaga in storitev so praktično izginile.

Zmanjšale so se cene v štirih skupinah proizvodov, najbolj v skupini obleke in obutve, kjer so cene stisnili decembrski popusti. Skupno rast cen je najbolj (za 0.2 točke) zmanjšalo prav znižanje cen obleke in obutve, za skupno 0.4 točke pa so skupne cene zmanjšale še nižje cene avtomobilov, hrane, naftnih derivatov ter drugih storitev za stanovanje.

Cene so se decembra povečale v skupini rekreacije in kulture, ter v zdravstvenih in gostinskih storitvah. Zaradi vstopanja v zimsko turistično sezono so se, pričakovano, najbolj podražile počitnice v paketu.

Tudi harmonizirani indeks cen (evropsko primerljivo merilo inflacije) kaže zmanjšanje cen v decembru za 0.4%, tako merjena medletna rast za december pa je bila še višja od rasti običajnih življenjskih stroškov, saj je dosegla 2.1%. V evro območju se je harmonizirani indeks cen decembra povečale za 0.3% in bile za 0.9% višje kot pred letom dni (decembra 2008).

Cene proizvajalcev so dostopne do novembra, ko so se znižale za 0.2 %, proizvajalcev blaga za domači trg pa za 0.1%. Bolj dolgoročna dinamika se sicer že povečuje, vendar so cene proizvajalcev še naprej opazno nižje kot pred letom.. Tako je bila novembra raven proizvajalčevih cen pri vseh proizvodih za 1.9%, pri proizvodih za domače tržišče pa za 1.1% nižja kot pred letom. V letu dni so se sicer najbolj znižale cene surovin (za 4%), povečale pa cene energentov (za 6.5%).

Skupaj z dejanskim gibanjem se tudi cenovna pričakovanja le počasi krepijo. V decembru so cenovna pričakovanja celo stagnirala. V trgovini na drobno, kjer so bila novembra že na dolgoročnem povprečju so se decembra znižala, pri storitvah pa cenovna pričakovanja še naprej stagnirajo na ravni, ki je krepko pod dolgoletnim povprečjem. Manj kot 45% anketiranih namreč pričakuje povečanje cen v naslednjem tromesečju. Pri proizvajalčevih cenah so pričakovanja malo nižja od dolgoletnega povprečja, tudi pri njih so decembra pričakovanja mirovala.

Cene surovin še naprej rastejo. V zadnjem mesecu (od konca novembra do konca decembra) so se evrske cene surovin povečale za 2.4%, v letu dni pa kar za 25.6%. Najhitreje naraščajo cene nafte (evrske cene so v zadnjem mesecu porasle za 15%, v zadnjem letu pa za 90%). Druge najhitrejše, vendar z velikim zaostankom, so kovine (v zadnjem mesecu so njihove evrske cene porasle za 8%, v zadnjem letu pa za 85%). Najpočasneje se gibljejo cene surovin hrane, v zadnjem mesecu so njihove evrske cene praktično mirovale, v zadnjem letu pa so se povečale za 5%.

8. Plače spreminja praktično samo še sezona

25

Po mirovanju v drugem in tretjem četrtletju 2009 so se povprečne plače v oktobru povečale za 1%, v novembru pa za 8.5%. Obe povečanja sta bili manjši od sezonskega, zato se je bolj dolgoročna dinamika v obeh mesecih zmanjšala. V novembru so bile povprečne bruto plače samo še 1.3% nad ravnijo v novembru 2008. Tudi dinamika neto plač je bila povsem odvisna od sezonskega gibanja plač v teh mesecih. Ker je sezonsko povečanje neto plač v novembru nekaj nižje kot bruto plač, se je bolj dolgoročna dinamika neto plač v oktobru in novembru manj zmanjšala kot pri bruto plačah.

Novembrska sektorska povečanja plač so bila najvišja v rudarstvu, oskrbi z električno energijo, finančnih dejavnostih in zavarovalništvu. V širši državi je bilo povečanje bistveno manjše kot v ostalih dejavnostih (novembra so povprečne plače v širši državi porasle le za okoli 1%). Visoka novembrska povečanja so bila predvsem sezonska, saj so medletne stopnje opazno porasle le v rudarstvu (kjer so bile plače novembra 2009 za 16.1% višje kakor novembra 2008). V širši državi so bile povprečne novembrske plače v 2009 nižje kot pred letom dni.

Ker bi lahko nižji obseg aktivnosti (vloženih delovnih ur) povečeval velikost povprečnih plač, je smiselno pogledati tudi dinamiko povprečnih plač na (plačano) uro. Vendar tudi ti podatki potrjujejo stagniranje plač konec leta 2009.

Zelo počasno spreminjanje povprečnih plač v 2009 potrjujejo tudi podatki o stroških dela. V predhodni številki GG smo že pokazali, da se je dinamika stroškov dela v Sloveniji v 2009 opazno umirila, tudi relativno glede na evro območje in še zlasti glede na Nemčijo. Tako je bila, na primer, medletna rast stroškov dela v tretjem četrtletju lani v Sloveniji 2.5%, v evro območju 3.5% in v Nemčiji 4.8%. Pri tem pa je seveda razlika v velikosti urnih stroškov dela velika (v Sloveniji so okoli 13 evrov v Nemčiji pa 28 evrov).

FINANČNA GIBANJA

9. Pri davčnem donosu še brez opaznega obrata v dinamiki

Javnofinančni prihodki so decembra precej porasli (za 7.8%). Navkljub temu se je bolj dolgoročna dinamika javnofinančnih prihodkov zmanjšala (impulzni trend je ponovno postal negativen).

26

Neposredni davki in ostali prihodki so se decembra povečali za 10%, vendar je bilo povečanje precej manjše od sezonskega, zato je bolj dolgoročna dinamika po šestih mesecih ponovno negativna. Decembra je skromno (manj kot sezonsko) porasel donos vseh pomembnejših neposrednih davčnih oblik. Za sezonskim povečanjem je zaostajal donos davka na dohodek pravnih oseb za približno 1.5 odstotno točko, dohodnine za 3 odstotne točke in prispevkov za 2.8 odstotne točke.

Domači davki na blago in storitve so se decembra sicer precej zmanjšali (za 10%), vendar se je bolj dolgoročna dinamika (sicer še vedno negativna) izboljšala. V celotnem zadnjem četrtletju je letos prvič donos domačih davkov na blago in storitve presegel donos istih davkov v letu 2008 (za sicer skromnih 0.2%). Navkljub temu podrobni podatki ne kažejo večje spremembe na bolje v trendu davčnega donosa teh davčnih oblik. Davek na dodano vrednost je tako v zadnjem četrtletju porasel (glede na tretje četrtletje) manj od sezonskega povečanja za približno 1.5 odstotne točke, le trošarine so porasle za več. Omeniti velja, da je ocena kratkoročne dinamike pri domačih davkih na blago in storitve (torej pri trošarinah in davku na dodano vrednost) manj zanesljiva zaradi pogostih velikih premikov v timingu vplačil.

V dinamiki javnofinančnih prihodkov konec leta sicer ni prišlo do poslabšanja v dinamiki, kakor je kazalo še pred kakšnim mesecem, vendar popolni (celoletni) podatki ne kažejo niti omembe vrednega izboljšanja.

10. Tudi novembra skromna rast kreditov

Polžja rast kreditov se je nadaljevala tudi novembra. Skupni krediti gospodarstvu in prebivalstvu so se tako povečali le za 28 milijonov (za 0.1%). Kot predhodna dva meseca so se tudi novembra povečali le krediti prebivalstvu. Porasli so za 0.6%, njihova medletna rast pa se je povečala na 7.2%. Krediti gospodarstvu so se novembra zmanjšali za 22 milijonov (za 0.1%), vendar so bili višji kot pred letom dni.

Depoziti so novembra narasli tako pri prebivalstvu kot pri gospodarstvu, skupno za 75 milijonov (za 0.4%). Neto finančna pozicija domačih komitentov (torej tudi razmerje med

kreditih in depozitih) se je tako novembra malo izboljšala. Medletna rast depozitov ostaja opazno večja od 0, tako pri podjetjih kot pri prebivalstvu (skupni depoziti so bili novembra za 4.5% višji kot pred letom dni).

V evro območju je dinamika depozitov podobna kot v Sloveniji. Depoziti podjetij so tako novembra porasli za 0.2%, medtem ko so depoziti prebivalstva ostali praktično nespremenjeni. Istočasno je bila raven depozitov novembra pri podjetjih za 4%, pri prebivalstvu pa za 3.5% višja kot pred letom dni.

Dinamika kreditov je v evro območju še za malenkost bolj »žalostna« kot v Sloveniji. Tako so se novembra v evro območju krediti podjetjem zmanjšali za 0.2%, vendar pri ravni kreditov podjetjem, ki je že nižja kot v 2008; medletna stopnja rasti za te kredite je namreč že zadnje tri mesece negativna (novembra je bila -1.9%). Tudi v evro območju (podobno kot v Sloveniji) je prebivalstvo relativno bolj napojeno s krediti kot gospodarstvo. Tako so se krediti prebivalstvu v evro območju povečali novembra za 0.3%, in bili za 0.5% višji kot pred letom dni!

27

Novembra so se posojilne obrestne mere zmanjšale pri prebivalstvu (le za stanovanjske kredite) in pri podjetjih za 0.1 točke. Depozitne obrestne mere so ostale nespremenjene.

11. Rekordni zunanji dolg

Enajstmesečni saldo tekoče bilance je negativen -114.2 milijonov €, čeprav je bil v novembru dosežen presežek 33.3 milijonov €. Gre začasne podatke, pri katerih se postavka napak in izpustitev iz meseca v mesec znatno spreminja. Zato trpi neposredna primerljivost podatkov za zaporedne mesece.

V okviru tekočega računa je bil novembra saldo blagovne bilance (uvoz FOB) -44.9 milijonov €, v enajstih 2009 mesecih pa -360.3 milijonov €. V storitveni menjavi je bil novembrski presežek 56.9 milijonov €, enajstmesečni pa 11013.6 milijonov €. Pri dohodkih faktorjev je bil saldo novembra -45.3 milijonov €, v enajstih mesecih pa -609.6 milijonov €. Neto priliv tekočih transferov je bil novembra 66.5 milijonov €, v enajstih mesecih skupaj pa je bil neto odliv 158.0 milijonov €.

Plačilna bilanca

	januar - november		november	
	2008	2009	2008	2009
I. Tekoči račun	-1.952,8	-114,2	-163,8	33,3
1. Blago	-2.353,4	-360,3	-179,6	-44,9
2. Storitve	1.551,5	1.013,6	107,3	56,9
3. Dohodki	-968,3	-609,6	-82,2	-45,3
4. Tekoči transferi	-182,6	-158,0	-9,4	66,5
II. Kapitalski in finančni račun	1.956,0	2,7	278,5	-19,7
A. Kapitalski račun	29,9	54,5	39,1	22,1
B. Finančni račun	1.926,0	-51,7	239,4	-41,8
1. Neposredne naložbe	146,0	-610,3	85,4	-56,9
2. Naložbe v vrednostne papirje	363,0	4.237,3	658,3	-95,4
3. Finančni derivativi	44,0	0,8	2,0	0,6
4. Ostale naložbe	1.357,2	-3.845,8	-489,3	98,3
4.1. Terjatve	-1.194,0	-601,8	18,6	-332,5
4.2. Obveznosti	2.551,2	-3.244,0	-507,9	430,8
5. Mednarodne denarne rezerve	15,9	166,2	-17,0	11,5
III. Neto napake in izpustitve	-3,1	111,5	-114,7	-13,6

28

Kapitalski in finančni račun kaže v novembru neto zmanjšanje obveznosti za 19.7 milijonov €, v enajstih mesecih skupaj pa povečanje obveznosti za 2.7 milijonov €. Pri tem je bil neto odliv neposrednih tujih investicij v novembru 56.9 milijonov €, v enajstih mesecih pa 610.3 milijonov €, naložbe v vrednostne papirje so se novembra zmanjšale za 95.4 milijonov €, v enajstih mesecih skupaj pa povečale za 4237.3 milijone €. Pri ostalih naložbah je bil novembrski neto priliv 98.3 milijonov €, v enajstih mesecih skupaj pa je bil odliv (odplačevanje) 3845.8 milijonov €. Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so oktobra porasle za 11.5 milijonov €, v enajstih mesecih skupaj pa za 166.2 milijonov €. Statistična napaka je bila novembra 2009 -13.6 milijonov €, v enajstih mesecih skupaj pa 111.5 milijonov €.

Skupni bruto zunanji dolg Slovenije je konec oktobra 2009 dosegel 40052 milijonov €, neto zunanji dolg pa je bil 10274 milijonov €. Oba sta dosegla največje vrednosti doslej. V bruto dolgu narašča delež državnega dolga, ki je dosegel maksimum s 13965 milijonov €, medtem ko se sicer dvakrat večji zasebni dolg postopno zmanjšuje od decembra 2008. Zunanja zadolženost Slovenije se je v 2009 povečevala tako v absolutnem izrazu kot relativno glede na velikost BDP oziroma glede na priliv od izvoza blaga in storitev, saj sta se slednja v 2009 zmanjšala. Neto dolg znaša približno tretjino BDP oziroma 40% priliva tekočega računa. Njegovo servisiranje bo v 2010 vzelo približno 3% BDP. Devizne rezerve so bile konec novembra 2010 le 401, skupne rezerve pri Banki Slovenije pa 739 milijonov €. Gre samo za ne-evrske valute.

ANALIZA TRENDOV NA TRGU DELA V SLOVENIJI 2007-2009

dr. Tanja Česen

Gibanja na trgu dela odražajo globoko krizo, ki se je na trgu dela začela oktobra 2008 in je najbolj prizadela zaposlene v industrijskem sektorju ter povezanih storitvenih dejavnostih. V enem letu se je število zaposlenih zmanjšalo za 5%, število brezposelnih pa povečalo za 54%. Narašča število presežnih delavcev in brezposelnih zaradi stečaja ali gospodarskih težav. Istočasno se je za tretjino zmanjšalo število prostih delovnih mest, eno prosto delovno mesto je na 8 brezposelnih. V predelovalnih dejavnostih se je število zaposlenih zmanjšalo za 13%, v gradbeništvu za 6,7%. V predelovalnih dejavnostih so vse panoge, razen farmacevtske industrije, zmanjšale zaposlenost. Zaposlenost se zmanjšuje ne samo v delovno intenzivnih in tehnološko manj razvitih industrijskih panogah, ampak tudi v tehnološko razvitejših. Če upoštevamo brezposelne, delovne in druge invalide v posebnih evidencah, udeležence v ukrepih politike trga dela ter dveh interventnih zakonih (skrajšani delovnik in čakanje na domu) lahko ocenimo, da četrtnina aktivnega prebivalstva v Sloveniji – nima dela in so brezposelni, pod-zaposleni, delajo neprosto voljno s skrajšanim delovnikom ali pa so presežni delavci in bodo potencialno brez dela. Mladina ima slabo perspektivo za uspešno vključitev na trg dela; večina tistih, ki dobijo zaposlitev, pa dela po pogodbah za določen čas. Aktualna kriza na trgu dela je zelo resna in podobna času tranzicijske recesije, zato je potrebno nemudoma pripraviti učinkovite ukrepe za oživitev trga dela ter razvojne ukrepe politike zaposlovanja in politike trga dela.

29

Ključne besede: zaposlenost, brezposelnost, prosta delovna mesta, gospodarska kriza

THE ANALYSIS OF THE TRENDS IN THE LABOR MARKET IN SLOVENIA, 2007-2009

dr. Tanja Česen

30

Labor market trends mirror deep crisis on the labor market which began on October 2008 and affected mostly employed in industrial sector and industrial services. In one year, employment decreased by 5 percent, while number of unemployed increased by 54 percent. The number of redundant workers and unemployed due to bankruptcy and economic problems is growing. At the same time, there are one third less vacancies; one vacancy per 8 unemployed. The crisis hit the industrial sector most; employment in manufacturing decreased by 13 percent and in construction by 6.7 percent. In manufacturing, employment in all sectors decreased, except in the pharmaceutical industry. Employment declined not only in the labor intensive and low-tech manufacturing, but also in the technological advanced sectors. Considering the unemployed, labor and other invalids in the special registers, participants in the labor market policy measures, and participants of two interventionist measures (shorter workday and redundant workers in waiting at home), we can assess, that nowadays almost one quarter of active population in Slovenia has no work; they are either unemployed, underemployed, working non-voluntarily shorter workday, or are redundant workers and will be prospectively without work. Young people have limited perspectives for successful inclusion into the labor market and most, who manage to find work, are in fixed-term employment. Current labor market crisis is getting serious and resembles the period of transitional recession; it is therefore necessary to prepare without delay efficient measures for labor market revival and progressive measures of employment and labor market policies.

Key Words: economic crisis, employment, unemployment, vacancies

1. Trendi na trgu dela v Sloveniji

Gospodarska kriza se je v letu 2009 z zamikom, toda izrazito odražala na trgu dela, hitro se zmanjšuje število zaposlenih in narašča število presežnih delavcev in brezposelnih. Število zaposlenih se je začelo zmanjševati novembra, brezposelnih pa povečevati septembra 2008, takoj, ko je nastopila mandat sedanja vlada. V enem letu, od oktobra 2008 do oktobra 2009, se je število zaposlenih zmanjšalo za 40.211 ali 5,04%, število brezposelnih pa je po najnovejših podatkih do decembra poraslo za 34.051 ali 54,4%. Ker je porast brezposelnosti za 7.386 oseb manjši od zmanjšanja zaposlenosti, je očitno, da se vsi, ki so izgubili zaposlitev, niso prijaviли kot brezposelni. Pričakovati je, da bo tudi po predvidenem obratu gospodarskega cikla v 1% gospodarsko rast v letu 2010 trend zaposlovanja zaostajal, število brezposelnih pa bo najbolj poraslo januarja in bo verjetno v letu 2010 še naraščalo.

31

Kriza na trgu dela je podobna kot v obdobju tranzicijske recesije v obdobju 1991-1993. Pri tem je potrebno upoštevati novi priliv na trg dela jeseni ~ 27 tisoč iskalcev prve zaposlitve, ~ 10 tisoč srednješolcev in ~ 17 tisoč diplomantov terciarnega izobraževanja.

Zaposlenost

Gibanje delovno aktivnega prebivalstva¹, ki šteje 850.422 oseb, prikazuje negativen trend, od oktobra 2008 do oktobra 2009 jih je bilo 37.689 ali 4,24% manj. Pregled po spolu kaže, da je negativen trend bolj prizadel moške, ki jih je bilo 24.690 ali 4,6% manj delovno aktivnih, žensk pa je bilo 11.104 ali 2,9% manj delovno aktivnih.

Delovni aktivno prebivalstvo sestavljajo zaposleni, in sicer v podjetjih in pri samozaposlenih, ter samozaposleni. Zaposleni imajo v strukturi delovno aktivnega prebivalstva 90% delež, njihovo število je v enem letu manjše za 40.211 ali 5,04%. V strukturi delovno aktivnega prebivalstva je 691.785 ali 81% zaposlenih v podjetjih in organizacijah, njihovo število se je v enem letu zmanjšalo za 32.781 ali 4,5%. Pri samozaposlenih je 66.537 zaposlenih ali 7,8% v strukturi delovno aktivnih, v zadnjem letu je njihovo število relativno najbolj upadlo, zmanjšalo se je za 7.430 ali 10%.

Med zaposlenimi je tudi 1,4% udeležencev ukrepov politike trga dela LMP (kategorije 4-7), ki jim zaposlitev financira država, brez tega bi bili brezposelni. Z vidika učinkovitosti politike trga dela je pomemben njihov status na trgu dela po zaključku ukrepa, cilj je njihova zaposlenost.

¹ Vir podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu je SURS so mesečni podatki iz statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva SRDAP, ki so objavljeni na podatkovnem portalu SI-STAT. SRDAP predstavlja popoln zajem podatkov. V SRDAP-u so upoštevane zaposlene in samozaposlene osebe, ki so obvezno zdravstveno zavarovane in imajo zaposlitev s polnim ali s skrajšanim delovnim časom. Podatki prikazujejo delovno aktivno prebivalstvo po statusu na trgu dela in po spolu: zaposlene v podjetjih in organizacijah ter samozaposlenih, samozaposlene samostojne podjetnike, osebe s poklicem in kmete. Podatki prikazujejo tudi delovno aktivno prebivalstvo po dejavnostih in po statusu na trgu dela. Poleg tega so zbrani podatki o delovno aktivnem prebivalstvu po občinah in statističnih regijah. Zajem podatkov je na osnovi občine sedeža delovnega mesta, prikazani so tudi podatki na osnovi občine prebivališča. Vir: SI-STAT portal na <http://www.stat.si/>

Skupno število samozaposlenih (samostojni podjetniki posamezniki, osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost in kmetje) je 92.100 ali 10,8% vseh delovno aktivnih. Samostojnih podjetnikov posameznikov je 52.770 in imajo v delovno aktivnem prebivalstvu 6,2% delež, njihovo število je zaradi subvencije za samozaposlitev v tem času poraslo za 3.472 ali 7%. Kmetov je 32.340 ali 3,8%, njihovo število je manjše za 845 ali 2,6%. Med samozaposlenimi je tudi 6.990 oseb, ki opravljajo poklicno dejavnost (kulturniki, odvetniki, duhovniki), njihovo število se je zmanjšalo za 1,5% ali 105.

Tudi po drugih statističnih podatkih - po metodologiji nacionalnih računov² - se je v tretjem četrtletju 2009 nadaljevalo zmanjševanje zaposlenosti. Število zaposlenih in samozaposlenih se je zmanjšalo za 33.600 za 3,4%, v primerjavi s tretjim četrtletjem 2008. Zaposlenost se je največ za 11,3% zmanjšala v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvu za 4,6%, trgovini za 0,9%, transportu za 3,0% in v poslovnih storitvah za 2,3%.

Upokojevanje

V enoletnem obdobju od oktobra 2008 do oktobra 2009 se je število starostnih upokojevcev³ povečalo za 12.386 oseb ali 3,6%. Povečanje starostnih upokojitev pomeni porast odliva iz trga dela, v primerjavi z letom 2007, ko je bilo 10.000 več upokojevcev in s prejšnjimi leti, ko je bilo povprečno letno 7.000 več upokojevcev.

Porast odliva s trga dela je delno posledica krize, delno pa večje populacije v starostnih skupinah, ki se upokojujejo. Zaskrbljujoče je, da upokojevanje v normalnih razmerah ne bi smelo vplivati na zmanjšanje zaposlenosti, ker naj bi se delovna mesta sprostila za zaposlovanje mlajših.

Brezposelnost

Zmanjšanje zaposlenosti spremlja hitra rast brezposelnosti, število registrirano brezposelnih⁴ je decembra poraslo na 96.672, kar je 34.051 ali 54,4% več kot oktobra 2008, ko se je trend obrnil navzgor. Največji priliv v brezposelnost je bil januarja 2009, ko se je število brezposelnih povečalo za 7.672 oseb v primerjavi s mesecem prej, ter oktobra 2009, ko se je število brezposelnih povečalo za 6.225 v primerjavi s septembrom; novembra in decembra se je rast brezposelnosti sicer umirila, brezposelnih je bilo 855 oziroma 1.226 več.

² Podatki o zaposlenosti po metodologiji nacionalnih računov - po domačem konceptu - so objavljeni ob BDP četrtletno in letno; zajemajo vse zaposlene ter samozaposlene osebe (vključno s pomagajočimi družinskimi člani v kmetijstvu). Med zaposlene je vključeno tudi študentsko delo, zaposleni v pomorskem transportu na naših ladjah, zaposleni v naših diplomatskih in konzularnih predstavništvih v tujini, ipd. Med zaposlenimi so tudi zaposleni na podlagi pogodbenega dela, med samozaposlenimi pa zaposleni na podlagi avtorskih pogodb.

³ Vir podatkov o upokojitvah je ZPIZ, publikacija mesečni statistični pregled, oktober 2009. <http://www.zpiz.si/>

⁴ Vir podatkov o brezposelnih in prostih delovnih mestih je Zavod RS za zaposlovanje ZRSZ, november 2009. <http://www.ess.gov.si/>

Brezposelnost se, poleg prenehanja dela po pogodbah za določen čas, najbolj povečuje zaradi naraščanja števila presežnih delavcev in brezposelnih zaradi stečajev ter likvidacij podjetij. Narašča število brezposelnih mladih in mlajših odraslih.

Regionalne razlike so velike; največ brezposelnih je v območnih službah Ljubljana in Maribor, nadpovprečno pa je brezposelnost porasla v območni službi Nova gorica, Ptuj, Murska Sobota, Ljubljana in Kranj.

Podatek o registriranih brezposelnih ne prikazuje vseh brezposelnih. Dejansko je potrebno prišteti še 20.000 brezposelnih v posebnih evidencah in 20.405 brezposelnih, ki so bili v novembru 2009 udeleženci ukrepov politike trga dela. Skupno število brezposelnih je torej 135.851 oseb. V posebnih evidencah je namreč še ~ 20.000 delovnih invalidov, invalidov in drugih težje zaposljivih oseb. Podatek ni javno objavljen in njegovega gibanja ni mogoče spremljati. Poleg tega je potrebno upoštevati, da je bilo po zadnjih razpoložljivih podatkih novembra v ukrepe politike trga dela (ali t.i. programe aktivne politike zaposlovanja) vključenih 20.405 udeležencev, ki jim z vključitvijo preneha status brezposelne osebe.

33

Stopnja registrirane brezposelnosti, ki je bila oktobra 2008 6,6%, je po zadnjih razpoložljivih podatkih o delovno aktivnem prebivalstvu za oktober 2009 že 10,1%. Če upoštevamo še število udeležencev programov, je stopnja dejanske brezposelnosti 12,4%, če pa upoštevamo še težje zaposljive brezposelne osebe v posebnih evidencah, je stopnja dejanske skupne brezposelnosti kar 14,5%.

Presežni delavci

V letu 2009 sta bila uveljavljena interventna zakona: Zakon o delnem subvencioniranju polnega delovnega časa in Zakon o delnem povračilu nadomestila plače. Po podatkih na dan 24.12.2009 je bilo v ukrep subvencije krajšega delovnika vključenih 64.771 zaposlenih, v drugi ukrep pa 14.718 presežnih delavcev, skupno 79.489 oz. 10% zaposlenih.

Če upoštevamo, da je blizu 80 tisoč ali 10% vseh zaposlenih udeleženih v intervencijskih ukrepih subvencij za krajši delovnik in subvencij za presežne delavce, je bilo skupno kar 176 tisoč ali 17,2% aktivnega prebivalstva registrirano brezposelnih in presežnih delavcev. Če vključimo še brezposelne, ki so udeleženci ukrepov politike trga dela, in brezposelne iz posebnih evidenc, skupno število poraste kar na 216 tisoč ali 22,9% aktivnega prebivalstva. Slaba četrtina aktivnega prebivalstva torej v Sloveniji nima dela ali pa delajo neprostoovoljno zaradi krize s skrajšanim delovnikom, ali pa so presežni delavci in bodo potencialno brez dela.

Prosta delovna mesta

Povpraševanje po delu se je v enoletnem obdobju do novembra 2009 zmanjšalo za tretjino, najbolj, za 45% se je zmanjšalo v predelovalnih dejavnostih, kjer je največ presežnih delavcev. V novembru so delodajalci prijaviili 11.684 prostih delovnih mest, kar je 25,4 % manj kot oktobra in 25,7% manj kot pred letom dni. Decembra so delodajalci prijaviili 11.649 prostih delovnih mest, kar je 5,1 % manj kot v decembru 2008. V primerjavi s številom registrirano brezposelnih oseb je povprečno prosto 1 delovno mesto na 8 brezposelnih, v primerjavi z dejanskim številom brezposelnih pa je prosto 1 delovno mesto na 11,6 brezposelnih oseb.

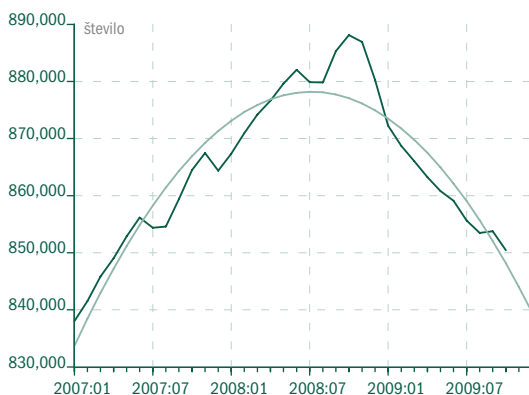
34

Trend

Glede na sezonske značilnosti gibanja brezposelnosti je januarja mogoče pričakovati večji priliv v brezposelnost zaradi izteka pogodb za določen čas. Poleg tega je nekaj večjih podjetij v resnih gospodarskih težavah; če se bo nadaljeval trend stečajev podjetij in odpuščanj zaposlenih, bo januarja brezposelnost verjetno bolj intenzivno porasla⁵.

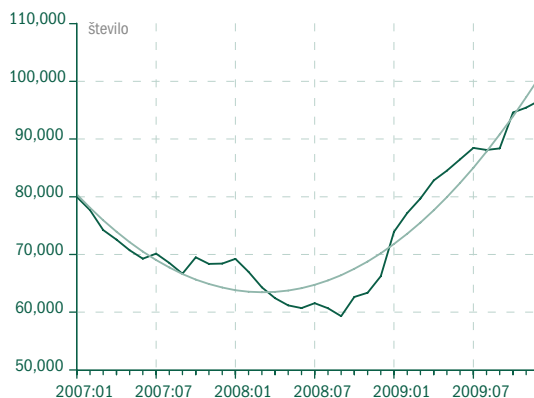
Trendi na trgu dela so razvidni iz dveh grafikonov na naslednji strani. V prvem grafikonu je razvidno gibanje števila delovno aktivnega prebivalstva v obdobju januarja 2007 do oktobra 2009 ter negativen trend, v drugem grafikonu pa je prikazano gibanje števila brezposelnih v obdobju januarja 2007 do decembra 2009, stopnje rasti in pozitiven trend.

Slika 1
Delovno aktivno prebivalstvo Slovenije

⁵ Časovno serijo mesečnih podatkov je za analizo trenda-cikla potrebno desezonirati in izločiti vpliv sezonske in slučajne komponente. Desezoniranje smo opravili s programsko opremo SAS Tudi prognoziranje trga dela za leto 2010 bi bilo možno na osnovi dovolj dolgih časovnih serij (od leta 2005 dalje), in sicer s programsko opremo SAS SPM. Programska oprema SAS SPM in LMIS informacijski sistem trga dela na MDDSZ pa sta od konca avgusta 2008 blokirana in ni možna uporaba naprednih statističnih orodij, ki med drugim omogočajo tudi prognoziranje časovnih serij z intervalom zaupanja.

Slika 2
Brezposelni

Zaposlovanje po dejavnostih

Podatki o delovno aktivnem prebivalstvu (t.j. zaposlenih in samozaposlenih) po dejavnostih⁶ prikazuje različne trende: izrazito je negativen trend v predelovalnih dejavnostih in v storitvah pozitiven trend. Gospodarska kriza in kriza na trgu dela je najbolj prizadela predelovalne dejavnosti, po dejavnostih se je zaposlenost nadpovprečno zmanjšala še v rudarstvu in v prometu. V predelovalnih dejavnostih se je število zaposlenih zmanjšalo za 13% ali 28.845 oseb in v gradbeništvu za 6,7% ali 6.189 oseb. Negativen trend v zaposlovanju je bil tudi v tistih storitvah, ki so povezane z industrijskih sektorjem: v poslovnih storitvah, kmetijstvu, trgovini in finančnih storitvah. V drugih storitvah, predvsem v javnih storitvah, je imela zaposlenost pozitiven trend. Najbolj pa se je med dejavnostmi zaposlenost povečala v strokovnih, tehničnih in znanstvenih storitvah⁷.

V okviru predelovalne dejavnosti se gibanje zaposlenosti razlikuje po panogah: zaposlenost se je povečala le v farmacevtski industriji za 6,2%, v vseh drugih panogah pa se je bolj ali manj intenzivno zmanjšala. Najmočnejši tradicionalni industrijski sektorji so najbolj zmanjšali število zaposlenih: -4.303 proizvodnja kovinskih izdelkov, -4.492 proizvodnja oblačil, -2.640 strojna industrija, -1.850 elektro industrija, -1.633 lesna industrija, -1.515 proizvodnja kovin, -1.493 proizvodnja motornih vozil, itd. V proizvodnji oblačil se je število zaposlenih v enem letu prepolovilo. Navedeni so zadnji razpoložljivi statistični podatki (na dan 07.01.2010), in sicer za oktober, številni stečajni in odpuščenja pa so se odvijali novembra in decembra.

⁶ Vir podatkov je SI-STAT SRDAP mesečna serija statistični register delovno aktivnega prebivalstva.
⁷ Z letom 2008 je v veljavi nova standardna klasifikacija dejavnosti, ki uvaja tudi nove dejavnosti.

Proces de-industrializacije se prehitro odvija, in to ne kot razvojni proces, ampak zaradi krize. Propadajo tradicionalne industrijske panoge, kjer se je akumuliralo znanje, izkušnje in spretnosti več slovenskih generacij, sedaj pa teh proizvodov moderni menedžment, kljub izjemno visokim plačam in drugim privilegijem, ne zna dobro prodati in ne zna poiskati novih trgov. Škoda, ki se dela tradicionalni slovenski industriji je izredno velika in nepopravljiva.

36

Značilnost industrijskega sektorja je, da so zaposleni povprečno manj izobraženi, pretežno so kvalificirani, polkvalificirani in nekvalificirani delavci. V gospodarstvu so dejavnosti med seboj prepletene, gospodarska aktivnost ene dejavnosti ima večji ali manjši multiplikativni učinek na druge. Pomen aktivnosti industrijskega sektorja se odraža na razvoju proizvodnih storitev, gradbeništva in vseh drugih z industrijo povezanih storitvenih dejavnostih.

Gospodarska struktura v Sloveniji brez močne industrije ne more biti nacionalni interes. Zato bi se država v krizi morala bolj aktivno vključiti z aktivnostmi politike trga dela, ki bi morale biti namenjene v pomoč presežnim delavcem v podjetjih v gospodarskih težavah, predvsem industrijskim podjetjem. Na razpolago so poleg slovenskega proračuna tudi evropska sredstva (Evropski socialni sklad ESF, Globalizacijski sklad EGF). Istočasno pa bi bilo potrebno oblikovati industrijsko politiko oziroma program oživitve trga dela in gospodarstva.

Proces de-industrializacije je značilen razvojni trend v razvitih državah OECD in spremlja nadpovprečno gospodarsko rast storitvenega sektorja. Delež zaposlenih v predelovalni industriji je sedaj v Sloveniji podoben kot v Avstriji in Nemčiji - v predelovalni industriji je zaposlen 1 delavec od petih. V razvitih državah spremlja negativen trend zaposlenosti v delovno intenzivnih sektorjih, na primer tekstilna, usnjarska in obutvena industrija, pozitiven trend v tehnološko zahtevnejših industrijah, kot so letalska, računalniška in farmacevtska. Razvojni trend naj bi bil tudi prehod iz sektorjev z nižjimi v sektorje z višjimi plačami, iz delovno intenzivnih v kapitalno intenzivne in na znanosti zasnovane sektorje industrije.

Tabela 1
Spremembe števila zaposlenih po dejavnostih

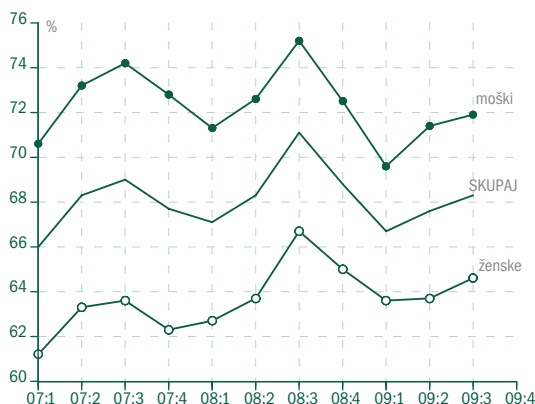
	število	odstotek
SKUPAJ	-37,689	-4.2
A KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	-1,010	-2.6
B RUDARSTVO	-262	-7.4
C PREDDELVALNE DEJAVNOSTI	-28,845	-13.0
C10 Proizvodnja živil	-673	-4.8
C11 Proizvodnja pijač	-68	-3.4
C13 Proizvodnja tekstilij	-1,163	-16.8
C14 Proizvodnja oblačil	-4,492	-46.7
C15 Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	-845	-19.9
C16 Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa	-1,633	-14.9
C17 Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	-110	-2.3
C18 Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	-763	-13.0
C19 Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	-25	-25.8
C20 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	-676	-9.3
C21 Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	305	6.2
C22 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	-1,190	-8.4
C23 Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	-1,671	-16.9
C24 Proizvodnja kovin	-1,515	-15.4
C25 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	-4,303	-12.5
C26 Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	-1,373	-15.0
C27 Proizvodnja električnih naprav	-1,850	-9.0
C28 Proizvodnja drugih strojev in naprav	-2,640	-15.7
C29 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	-1,493	-10.6
C30 Proizvodnja drugih vozil in plovil	-907	-56.5
C31 Proizvodnja pohištva	-1,027	-9.8
C32 Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	-298	-8.7
C33 Popravila in montaža strojev in naprav	-435	-7.1
D OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	251	3.2
E OSKRBA Z VODO, ODPLAKE IN ODPADKI, SANIRANJE OKOLJA	121	1.3
F GRADBENIŠTVO	-6,189	-6.7
G TRGOVINA, VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	-3,076	-2.6
H PROMET IN SKLADIŠČENJE	-2,621	-5.1
I GOSTINSTVO	-315	-0.9
J INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	187	0.8
K FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	-403	-1.6
L POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	6	0.1
M STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	1,689	3.8
N DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	-868	-3.3
O JAVNA UPRAVA IN OBRAMBA, OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	563	1.1
P IZOBRAŽEVANJE	1,635	2.7
Q ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	907	1.8
R KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	208	1.5
S DRUGE DEJAVNOSTI	306	2.3
T ZAPOSLENO HIŠNO OSEBJE, PROIZVODNJA ZA LASTNO RABO	27	5.1

2. Osnovni indikatorji trga dela v Sloveniji, 2007-2009

Stopnja zaposlenosti

Po zadnjih podatkih ankete o delovni sili⁸ (objavljeno 30.11.2009) je bilo 998 tisoč delovno aktivnih prebivalcev v tretjem četrtletju 2009, kar je 18 tisoč ali 2% več kot v prejšnjem četrtletju, vendar pa 24 tisoč ali 6,2% manj kot leto prej. Na rast je vplivalo povečanje števila pomagajočih družinskih članov (za 12 tisoč več) in število študentov, ki so delali prek študentskih servisov, ki se je povečalo v primerjavi z drugim četrtletjem za 13 tisoč ali za 35%, vendar pa jih je bilo kljub temu za 10 tisoč manj kot v tretjem četrtletju lanskega leta.

Slika 3
Stopnja zaposlenosti

Stopnja zaposlenosti je 68,3% (15-64 let) ali 0,7 odstotnih točk višja kot predhodno četrtletje, vendar pa je 2,7% nižja od enakega četrtletja lani. Po spolu so večje razlike: stopnja zaposlenosti moških 71,9% je višja zaradi daljše delovne dobe, stopnja zaposlenosti

⁸ Anketo o delovni sili izvaja SURS četrtletno na statističnem vzorcu ~ 7 tisoč gospodinjstev, podatki so ocene. Delovno aktivno prebivalstvo so osebe, ki so v zadnjem tednu (od ponedeljka do nedelje) pred anketiranjem opravile kakršno koli delo za plačilo (denarno ali nedenarno), dobiček ali za družinsko blaginjo. Med delovno aktivno prebivalstvo sodijo tudi vse tiste zaposlene ali samozaposlene osebe, ki jih v zadnjem tednu pred anketiranjem ni bilo na delo. Kot delovno aktivne obravnavamo tudi zaposlene osebe, ki so začasni ali trajni presežki, in sicer do prenehanja delovnega razmerja, osebe na porodniškem dopustu ter pomagajoče družinske člane. Pomagajoči družinski člani so osebe, ki formalno niso zaposlene niti samozaposlene, a so v zadnjem tednu pred anketiranjem delale na družinski kmetiji, v družinski obrti, družinskem podjetju ali v kaki drugi obliki družinske pridobitne dejavnosti in za svoje delo praviloma ne prejemajo rednega plačila. Delovno aktivno prebivalstvo s skrajšanim delovnim časom so osebe, ki običajno delajo manj kot 36 ur na teden. Med zaposlene osebe v delovnem razmerju štejemo osebe, ki so zaposlene v podjetjih ali organizacijah, pri obrtnikih, kmetih, osebah v svobodnih poklicih in pa osebe, ki delajo preko javnih del. Med zaposlene osebe, ki opravljajo druge oblike dela, sodijo tiste osebe, ki opravljajo pogodbeno delo, delajo preko študentskega servisa in delajo za neposredno plačilo. Stopnja zaposlenosti je število delovno aktivnih v primerjavi z delovno sposobnim prebivalstvom 15-64 let.

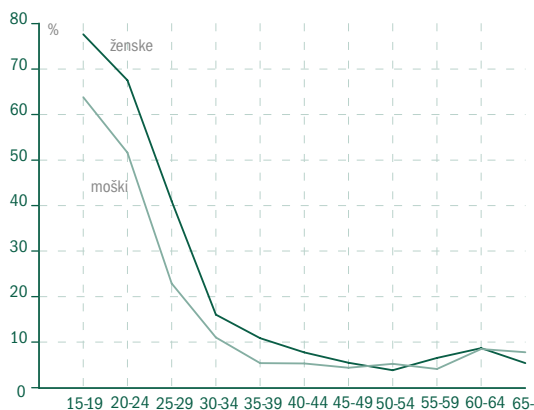
žensk je 64,6%. Trend pa je po spolu podoben: stopnja zaposlenosti moških je bila 0,5 odstotnih točk višja od drugega četrtertletja, vendar 3,4 odstotnih točk nižja kot v enakem četrtertletju lani, stopnja zaposlenosti žensk je bila 0,9 odstotnih točk višja oziroma 2,2 odstotnih točk nižja.

Stopnja zaposlenosti je najvišja 85,7% v starostni skupini 25-49 let, vendar se že eno leto vztrajno znižuje, tako da je bila 3,3 odstotne točke nižja kot tretje četrtertletje lani. Stopnja zaposlenosti mladih (15-24 let) je relativno nizka 41,4%, ker je večina v izobraževanju. Položaj mladih na trgu dela bi lahko bolje ocenili na osnovi stopnje zaposlenosti v starostni skupini 25-29 let, ko mladi večinoma zaključijo izobraževanje. Indikator je bil po petletnih starostnih skupinah oblikovan v informacijskem sistemu trga dela LMIS, ki je žal še vedno blokiran. Med starejšimi delavci je stopnja zaposlenosti 37,7%, moški 47,8% in ženske 26,8%. Stopnja zaposlenosti starejših se postopno povečuje in je 0,7 odstotnih točk višja kot lani, pri moških je bila 1 odstotno točko nižja, pri ženskah pa 2,5 odstotnih točk višja.

39

Med zaposlenimi jih je leta 2008 v Sloveniji delalo 17,4% po pogodbah za določen čas (po podatkih Eurostat).⁹ Delo za določen čas je prevladujoča oblika zaposlitve mladih. Tudi med skromnim številom prostih delovnih mest v primerjavi s številom brezposelnih jih je kar 78% za določen čas. V grafu prikazane stopnje zaposlenosti po pogodbah za določen čas po 5-letnih starostnih skupinah so v okviru indikatorjev fleksibilnosti dela v informacijskem sistemu trga dela LMIS na MDDSZ, ki pa je žal blokiran od avgusta 2008, zato ni novejših podatkov.

Slika 4
Zaposlenost po pogodbi za določen čas po starosti in spolu

⁹ Vira: Eurostat, portal Statistics, Labour market, in European Commission DG Employment: Indicators for monitoring the Employment Guidelines including indicators for additional employment analysis 2009 compendium, 3.11.2009.

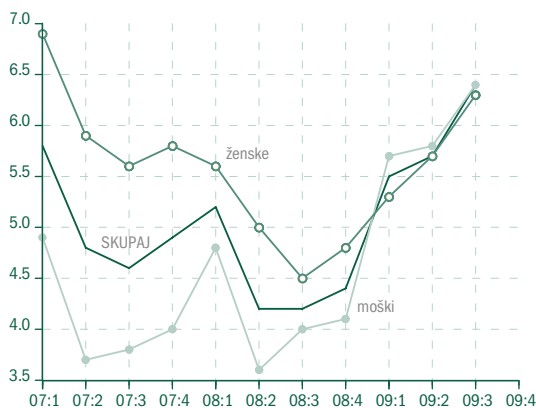
Stopnja brezposelnosti

Anketno brezposelnih¹⁰ je bilo 66 tisoč po zadnjih podatkih za tretje četrtletje, in sicer 8 tisoč ali 13% več kot v prejšnjem četrtletju. Število anketno brezposelnih neprestano narašča že od tretjega četrtletja 2008, od takrat se je njihovo število povečalo za 22 tisoč ali za 50%.

Stopnja brezposelnosti je bila 6,4% (15-64 let) in 6,2% (15+) ali 0,7% višja kot v prejšnjem četrtletju oziroma 2,2 odstotni točki višja kot predhodno četrtletje. Razlike po spolu so minimalne: stopnja brezposelnosti moških je 6,4% in žensk je 6,3%. Trend se po spolu razlikuje: stopnja brezposelnosti moških je bila 2,5 odstotnih točk višja kot v enakem četrtletju lani, stopnja brezposelnosti žensk je bila 1,8 odstotnih točk višja.

Stopnja brezposelnosti se razlikuje po starostnih skupinah. Glede na to, da je še malo mladih zaposlenih, ker so večinoma v izobraževanju, je najvišja 13,1% in najbolj narašča med mladimi (15-24 let). Čeprav je v tretjem četrtletju več počitniškega dela, se je povečala za 0,7 odstotne točke ter 3,6 odstotne točke v primerjavi z lanskim tretjim četrtletjem. V starostni skupini 25-49 let je stopnja brezposelnosti 6,1% blizu povprečja, že eno leto vztrajno narašča in je 2,6 odstotnih točk višja kot tretje četrtletje lani. Med starejšimi delavci (55-64 let) je stopnja brezposelnosti nižja 2,8%, moških 2,6% in žensk 3,1%. Stopnja brezposelnosti starejših se postopno znižuje.

Slika 5
Stopnja brezposelnosti

¹⁰ Anketno brezposelne so osebe, ki v zadnjem tednu pred anketiranjem: niso delale (niso bile zaposlene ali samozaposlene in niso opravile nikakršnega dela za plačilo), vendar aktivno iščejo delo (v zadnjih štirih tednih so se zglasile na zavodu za zaposlovanje, poslale prošnjo za zaposlitev ipd.) in so takoj (v naslednjih dveh tednih) pripravljene sprejeti delo. Med brezposelne osebe štejemo tudi tiste, ki so že našle delo, vendar ga bodo začele opravljati po anketiranju. Stopnja brezposelnosti je odstotni delež brezposelnih oseb v aktivnem prebivalstvu.

Poleg anketno brezposelnih je potrebno upoštevati tudi tiste neaktivne osebe, ki želijo delati, vendar zaradi različnih razlogov dela ne iščejo (bolezen, šolanje, družina, ali so obupali, da bi našli delo). Ta skupina neaktivnih oseb je t.i. delovna rezerva (labour reserve), ki šteje po oceni ankete o delovni sili 60 tisoč oseb v drugem četrtletju 2009 (objavljeno dne 11.12.). Skupno je sedaj v Sloveniji na osnovi anketnih podatkov 126 tisoč ali 12,2% aktivnih oseb, ki želijo delati in dela nimajo (person wanting to work).

3. Primerjava osnovnih slovenskih indikatorjev trga dela z EU

41

Povprečna stopnja zaposlenosti je bila v Sloveniji 68,6% v letu 2008 in je višja v primerjavi z 65,9% v državah EU-27 in 67,3% v EU-15. Razlog za to je višja stopnja zaposlenosti slovenskih žensk 64,2% v primerjavi z povprečno 59,1% oziroma 60,4% v EU-15. Medtem ko je stopnja zaposlenosti moških 72,7% na ravni evropskega povprečja 72,8% oziroma nižja 74,2% v primerjavi z EU-15. V primerjavi s sosednjo Avstrijo, kjer je stopnja zaposlenosti 72,1%, moških 78,5% in žensk 65,8%, so vse slovenske stopnje zaposlenosti znatno nižje. Stopnja zaposlenosti starejših delavcev (55-64 let) je po zadnjih podatkih 37,3% in ima stalen trend naraščanja, vendar pa je še vedno nižja v primerjavi z evropskim povprečjem 45,6% in 47,4% povprečjem EU-15 ter je blizu 41% stopnji v Avstriji. Stopnja zaposlenosti mladih (15-24 let) 41,4% je nižja v primerjavi z tretjim četrtletjem lani (45%), kar je posledica pomanjkanja delovnih mest za mlade in zmanjševanja obsega študentskega dela. Slovenska stopnja zaposlenosti mladih je sicer na ravni evropskega povprečja, vendar znatno nižja v primerjavi z 55,9% stopnjo v Avstriji.

Med zaposlenimi jih v Sloveniji 17,4% dela po pogodbah za določen čas, kar je več kot 14% v EU-27 in 14,4% v EU-15 ali 9% v sosednji Avstriji. Podatek je pomemben za analizo fleksibilnosti dela, ki je očitno v Sloveniji znatno višja.

Stopnja brezposelnosti 6,4% je v Sloveniji nižja kot je evropsko povprečje (7% v letu 2008). Najnovejši podatki o brezposelnosti so objavljeni na osnovi desezoniranih mesečnih ocen podatkov ankete o delovni sili¹¹, in sicer je stopnja brezposelnosti na evro območju 9,8% in 9,3% v EU-27. Sosednja Avstrija ima oktobra 4,7% stopnjo brezposelnosti (lani 3,8%). Brezposelnost je v evro območju začela naraščati v drugem kvartalu 2008 in je najbolj porasla v prvem kvartalu 2009 ter postopno in vztrajno narašča do septembra 2009, oktobra pa je na enaki ravni kot septembra, v enem letu je porasla 2 odstotni točki (od 7,9%).

11 Vir: Eurostat, Euro area unemployment rate stable at 9,8%, October 2009, Newsrelease, 1.12.2009.

NARODNOGOSPODARSKI UČINKI INVESTICIJ V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE (OVE)

Sebastijan Repina in Mejra Festić

42

Tehnologije OVE prispevajo k rasti bruto domačega proizvoda, dodani vrednosti in rasti zaposlenosti. K raziskavam in razvoju največ prispevajo velike hidro elektrarne, ki so tudi z vidika ekonomičnosti najbolj sprejemljive elektrarne OVE. Vsi učinki input-output analize so analizirani za čas gradnje novih energetskega objektov OVE.

Ciljna vrednost za pridobivanje električne energije iz OVE do leta 2020 se poveča za 3.146 GWh - za kar je potrebnih 3.045 mio evrov investicij. Če bi v vsako tehnologijo OVE vložili enak znesek investicij, bi k izboljšanju makro-kazalnikov največ prispevale velike HE (razen pri amortizaciji in pri uvozu, kjer je vpliv povprečen). Po drugi strani pa bi k izboljšanju makro-kazalnikov najmanj prispevale vetrne elektrarne. Fotovoltaika bi največ prispevala k dodatnim raziskavam in razvoju.

Ključne besede: obnovljivi viri, investicije, makro učinki.

THE IMPACT OF INVESTMENT IN RENEWABLE ENERGY SOURCES ON NATIONAL ECONOMY

Sebastijan Repina and Mejra Festić

43

The technology in renewable energy sources contributes to the GDP growth, value added and increase in employment. The big hydro power plants contribute significantly to research and development and they are - from the point of view of economic criteria – the most acceptable electricity plants among renewable energy sources. The analysis is based on input-output model and the effects are related to the period of building and construction of energy plants.

The target value for production of electricity from the renewable resources increases for 3.146 GWh till 2020. For realization of this target additional investment activity in the amount of 3.045 millions euros is needed. If we suppose that equal amount of investment is put into different renewable sources technologies, the big hydro power stations will contribute the most to the improvement of macro-economic indicators (except at amortization and import, where the impact is expected to be on the average level). On the other hand, the wind power stations are expected to contribute the least to the improvement of macro-economic indicators. Fotovoltaika is expected to contribute most to additional research and development expenditures.

Key words: renewable sources, investment, macro-economic effects.

1. Uvod

Tehnologije na obnovljive vire energije (OVE) prispevajo k rasti bruto domačega proizvoda, dodani vrednosti in rasti zaposlenosti v narodnem gospodarstvu. Velik prispevek tehnologij OVE je opaziti pri rasti raziskav in razvoja. Prispevek je različen pri različnih tehnologijah. K raziskavam in razvoju najbolj prispevajo velike hidro elektrarne, ki so tudi z vidika ekonomičnosti najbolj sprejemljive elektrarne OVE.

44

Ciljna vrednost do leta 2020 za pridobivanje električne energije iz OVE se poveča za 3.146 GWh - za kar je potrebnih 3.045 mio € investicij. Od tega naj bi prispevale velike HE največji delež (1.299 GWh) - za kar bo potrebno 618,3 mio € investicij; sledijo vetrne elektrarne s prispevkom 567 GWh - kar se lahko doseže s potrebnimi investicijami v vrednosti 345,6 mio €; sledi fotovoltaika z dodatnimi 469 GWh - pri čemer je potrební obseg investicij 1.641,5 mio €; biomasa z dodatnimi 267 GWh zahteva 11,3 mio € investicij; male HE s prispevkom 194 GWh pa zahtevajo 148,8 mio € investicij; plin s 191 GWh zahteva 95,5 mio € investicij; in najmanjši prispevek k doseganju ciljnih vrednosti OVE za leta 2020 prispevajo geotermalne elektrarne 150 GWh - za kar je potrebnih 93,8 mio € investicij.

Če bi v vsako tehnologijo OVE vložili enak znesek investicij, bi k izboljšanju makro-kazalnikov največ prispevale velikih HE (razen pri amortizaciji in pri uvozu, kjer je vpliv povprečen) ter najmanj bi prispevale k raziskavam in razvoju v narodnem gospodarstvu. Po drugi strani pa bi najmanj prispevale k izboljšanju makro-kazalnikov vetrne elektrarne (razen pri amortizaciji). Fotovoltaika bi najbolj prispevala k dodatnim raziskavam in razvoju, kar pomeni večjo vpetost Univerz in raziskovalnih inštitutov v razvojne procese teh tehnologij. Lahko izpostavimo, da ima domače gospodarstvo najmanj koristi (razen dodatne električne energije) od vetrnih elektrarn.

2. Ekonometrična analiza investicij v OVE

2. 1. Metodologija

Kot temeljno kvantitativno ekonomsko analitično orodje za analizo makroekonomskih učinkov gradnje načrtovanih investicij v OVE, nam je služila input-output analiza, s pomočjo katere smo kvantificirali vpliv na produkcijo, dodano vrednost, sredstva za zaposlene (prejemke zaposlenih), davke, porabo stalnega kapitala, poslovni presežek, izdatke za R&D in uvoz. Direkten in posreden (preko dobaviteljev reprodukcijskega materiala in ustreznih storitev ter preko nadaljnega reprodukcijskega povpraševanja teh dobaviteljev) vpliv investicij OVE smo ocenili z input-output analizo na podatkih input-

output matrike slovenskega gospodarstva v letu 2007.¹ Pri tem smo upoštevali agregatno vrednost posameznih ekonomskih spremenljivk za 2007.

Direkten in posreden vpliv investicije v času gradnje smo ocenili z:

$$\begin{aligned} \mathbf{M} &= (\mathbf{I}-\mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y} \\ \mathbf{H} &= (\text{diag BDP}/\mathbf{X}) * (\mathbf{I}-\mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y} \\ \mathbf{G} &= \mathbf{Au} * (\mathbf{I}-\mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y} \\ \mathbf{Z} &= (\text{diag F}/\mathbf{X}) * (\mathbf{I}-\mathbf{Ad})^{-1} * \mathbf{Y} \end{aligned}$$

kjer je \mathbf{Y} vrednost načrtovane investicije OVE. Ta vrednost je razporejena po panogah oz. ponudnikih investicijskih dobrin, glede na njihov povprečni delež (na narodnogospodarski ravni) v tej ponudbi iz leta 2007. Uvozni del ponudbe je prištet skupnemu vplivu investicije na uvoz.

45

\mathbf{M} je globalen vpliv na gospodarske dejavnosti, vsota pa za celotno gospodarstvo; \mathbf{Ad} je matrika tehničnih količnikov - stolpec domačega inputa v dani sektor deljen z njegovo produkcijo; \mathbf{I} je enotna matrika, $(\mathbf{I}-\mathbf{Ad})^{-1}$ pa je matrični multiplikator, ki kaže globalen (direkten in posreden preko dobaviteljev repromateriala ter ustreznih storitev) vpliv načrtovanih investicij OVE.

\mathbf{H} v nadaljevanju pomeni globalen vpliv načrtovanih investicij OVE (\mathbf{Y}) na bruto dodano vrednost kjer je $\text{diag BDP}/\mathbf{X}$ diagonalizirana matrika direktnih količnikov bruto domačega produkta oziroma njegove posamezne komponente (sredstev za zaposlene, porabe stalnega kapitala, itd.), \mathbf{BDP} je bruto domači produkt, \mathbf{X} pa produkcija panoge. \mathbf{G} v nadaljevanju kaže globalni vpliv načrtovanih investicij OVE (\mathbf{Y}) na uvoz. \mathbf{Au} je uvozna komponenta tehnološke matrike pridobljene z deljenjem uvoza v panoge z njihovo produkcijo.

\mathbf{Z} je globalen vpliv načrtovanih investicij OVE (\mathbf{Y}) na angažma produkcijskih faktorjev (dela in razvojne dejavnosti merjene z izdatki za R&D), $\text{diag F}/\mathbf{X}$ pa je diagonalizirana matrika direktnih količnikov produkcijskega faktorja \mathbf{F} v panožni produkciji (\mathbf{X}).

Ocena vpliva načrtovanih investicij OVE na dejavnost, dodano vrednost, sredstva za zaposlene, neto poslovni presežek, neto davke, uvoz, zaposlenost dela in izdatke za R&D temelji na Leontijevi proizvodni funkciji in predpostavlja konstantne donose produkcijskih faktorjev, elastičnost substitucije enako 0 in homogenost produkcije znotraj sektorjev. Rezultate input-output analize lahko pojmujeemo kot začetne tendence z nakazano smerjo.

¹ V simulacijah smo upoštevali:

- IO tabelo slovenskega gospodarstva za leto 2007 (Statistične informacije 2008, Statistični urad Republike Slovenije).
- Število zaposlenih (Statistični letopis Republike Slovenije 2008, Statistični urad Republike Slovenije).
- Izdatke za raziskave in razvoj (Statistični letopis Republike Slovenije 2008, Statistični urad Republike Slovenije).

V prvem delu analize prikazujemo učinke investicij posameznih tehnologij v narodno gospodarstvo z upoštevanjem ciljnih vrednosti za l. 2020, v drugem delu pa učinke teh investicij glede na potencial OVE.

2.2. Vpliv investicij posameznih tehnologij na narodno gospodarstvo

Učinki investicij posameznih tehnologij na narodno gospodarstvo v času gradnje tehnologije so prikazani v Tabelah 1-8.

Tabela 1
Makroekonomski učinki izgradnje - BIOPLIN

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	146,906	0,206
Dodana vrednost (BDP)	53,570	0,155
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	31,396	0,183
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	9,075	0,202
Poslovni presežek	12,341	0,259
Število zaposlenih (delovna mesta)	1.783	0,185
Izdatki za R&D	0,596	0,123
Direkten in posreden uvoz	47,230	0,170
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	17,980	0,137

od tega je direkten uvoz: 5,30

- **Vpliv na gospodarsko dejavnost** (druga vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 146 milijonov evrov večjo produkcijo gospodarstva. To predstavlja dobrih 0,21% skupne slovenske produkcije.
- **Vpliv na bruto domači produkt** (tretja vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na skoraj 54 milijonov evrov bruto domačega produkta na Slovenskem, kar predstavlja 0,16% našega bruto domačega produkta.
- **Vpliv na prejemke zaposlenih** (četrt vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 32 milijonov evrov večje bruto prejemke zaposlenih. To predstavlja 0,19% bruto prejemkov zaposlenih v Sloveniji.
- **Vpliv na porabo stalnega kapitala** (peta vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na skoraj 9 milijonov evrov obračunane amortizacije in s tem na povečanje sredstev namenjenih obnovitvenim investicijam. V celotni slovenski amortizaciji to predstavlja skoraj 0,20%.
- **Vpliv na poslovni presežek** (šesta vrstica): obseg in struktura investicije bo omogočila skoraj 13 milijonov evrov poslovnega presežka v slovenskih podjetjih. To predstavlja 0,26% skupnega poslovnega presežka na Slovenskem.
- **Vpliv na zaposlenost** (sedma vrstica): povečana dejavnost našega gospodarstva zaradi gradnje načrtovane investicije bo omogočila neposreden in zlasti posreden angažma 1.783

zaposlenih. V tem primeru ne gre nujno za nova delovna mesta pač pa za produktivno zaposleno delo ljudi, ki morda že so v delovnem razmerju. Skupen angažma delovne sile za načrtovano investicijo prestavlja 0,19% delovno aktivnega prebivalstva v Sloveniji.

- **Vpliv na razvojno aktivnost** (osma vrstica): gradnja načrtovanih daljnovodov bo vplivala na 0,6 milijona evrov dodatnih izdatkov za razvojno in raziskovalno dejavnost. To prestavlja skoraj 0,12 % skupnih izdatkov za R&D v slovenskem gospodarstvu.
- **Vpliv na uvoz** (deveta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na 47 milijonov evrov neposrednega in posrednega uvoza potrebnega za dobavo opreme in izvajanje gradbenih del, kar prestavlja skoraj 0,17% slovenskega uvoza blaga in storitev v letu 2007.
- **Vpliv na javnofinančne prihodke** (deseta vrstica): zaradi gradnje načrtovane OVE investicije bo povečana dejavnost slovenskega gospodarstva vplivala tudi na povečan priliv javnofinančnih prihodkov. Skupen učinek bo znašal 18 milijonov evrov. Znatno se bodo torej povečali prilivi v slovenski proračun, pa tudi v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Skupni javnofinančni prihodki se bodo povečali približno (vpliv davčne reforme 2007 še ni upoštevan) za skoraj 0,14 %.

47

Tabela 2

Makroekonomski učinki izgradnje – MALE HIDROELEKTRARNE
Makroekonomski učinki izgradnje HID male

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	206,887	0,290
Dodana vrednost (BDP)	75,927	0,220
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	44,448	0,259
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	13,276	0,295
Poslovni presežek	17,132	0,359
Število zaposlenih (delovna mesta)	2.477	0,257
Izdatki za R&D	0,820	0,169
Direkten in posreden uvoz	82,245	0,262
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	25,081	0,191

direkten uvoz je 17,07

Tabela 3

Makroekonomski učinki izgradnje – VELIKE HIDROELEKTRARNE

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	1.023,350	1,435
Dodana vrednost (BDP)	370,370	1,074
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	211,321	1,231
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	58,642	1,302
Poslovni presežek	94,976	1,991
Število zaposlenih (delovna mesta)	12.443	1,293
Izdatki za R&D	2,531	0,523
Direkten in posreden uvoz	295,565	1,006
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	128,777	0,982

od tega je direkten uvoz 47.611

Učinki investicij v male in velike hidroelektrarne, ki so prikazani v Tabelah 2 in 3, so:

- **Vpliv na gospodarsko dejavnost** (druga vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 207/1.023 milijonov evrov večjo produkcijo našega gospodarstva. To predstavlja 0,29/1,43% skupne slovenske produkcije.
- **Vpliv na bruto domači produkt** (tretja vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 76/370 milijonov evrov bruto domačega produkta na Slovenskem, kar predstavlja 0,22/1,07% našega bruto domačega produkta.
- **Vpliv na prejemke zaposlenih** (četrti vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 44/211 milijonov evrov večje bruto prejemke zaposlenih. To predstavlja dobrih 0,26/1,23% bruto prejemkov zaposlenih v Sloveniji.
- **Vpliv na porabo stalnega kapitala** (peta vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 13/58 milijonov evrov obračunane amortizacije in s tem na povečanje sredstev namenjenih obnovitvenim investicijam. V celotni slovenski amortizaciji to predstavlja skoraj 0,29/1,3%.
- **Vpliv na poslovni presežek** (šesta vrstica): obseg in struktura investicije bo omogočila skoraj 17/95 milijonov evrov poslovnega presežka v slovenskih podjetjih. To predstavlja 0,36/2% skupnega poslovnega presežka na Slovenskem.
- **Vpliv na zaposlenost** (sedma vrstica): povečana dejavnost našega gospodarstva zaradi gradnje načrtovane investicije bo omogočila neposreden in zlasti posreden angažma 2.477/12.443 zaposlenih. V tem primeru ne gre nujno za nova delovna mesta pač pa za produktivno zaposleno delo ljudi, ki morda že so v delovnem razmerju. Skupen angažma delovne sile za načrtovano investicijo predstavlja skoraj 0,26/1,29% delovno aktivnega prebivalstva v Sloveniji.
- **Vpliv na razvojno aktivnost** (osma vrstica): gradnja načrtovanih daljnovodov bo vplivala na skoraj 0,82/2,53 milijona evrov dodatnih izdatkov za razvojno in raziskovalno dejavnost. To predstavlja skoraj 0,17/0,52% skupnih izdatkov za R&D v slovenskem gospodarstvu.
- **Vpliv na uvoz** (deveta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na 82/295 milijonov evrov neposrednega in posrednega uvoza potrebnega za dobavo opreme in izvajanje gradbenih del, kar predstavlja skoraj 0,26/1% slovenskega uvoza blaga in storitev v letu 2007.
- **Vpliv na javnofinančne prihodke** (deseta vrstica): zaradi gradnje načrtovane OVE investicije bo povečana dejavnost slovenskega gospodarstva vplivala tudi na povečan priliv javnofinančnih prihodkov. Skupen učinek bo znašal skoraj 25/129 milijonov evrov. Znatno se bodo torej povečali prilivi v slovenski proračun, pa tudi v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Skupni javnofinančni prihodki se bodo povečali približno (vpliv davčne reforme 2007 še ni upoštevan) za skoraj 0,2/1%.

Tabela 4
Makroekonomski učinki izgradnje BIOMASA

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	173,661	0,243
Dodana vrednost (BDP)	63,316	0,184
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	37,644	0,219
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	11,038	0,245
Poslovni presežek	13,750	0,288
Število zaposlenih (delovna mesta)	2.104	0,219
Izdatki za R&D	0,823	0,170
Direkten in posreden uvoz	48,023	0,195
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	20,910	0,159

49

direkten uvoz je 47.61

- **Vpliv na gospodarsko dejavnost** (druga vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 173 milijonov evrov večjo produkcijo našega gospodarstva. To predstavlja 0,24% skupne slovenske produkcije.
- **Vpliv na bruto domači produkt** (tretja vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 63 milijonov evrov bruto domačega produkta na Slovenskem, kar predstavlja 0,18% našega bruto domačega produkta.
- **Vpliv na prejemke zaposlenih** (četrti vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 38 milijon evrov večje bruto prejemke zaposlenih. To predstavlja 0,22% bruto prejemkov zaposlenih v Sloveniji.
- **Vpliv na porabo stalnega kapitala** (peta vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 11 milijonov evrov obračunane amortizacije in s tem na povečanje sredstev namenjenih obnovitvenim investicijam. V celotni slovenski amortizaciji to predstavlja 0,24%.
- **Vpliv na poslovni presežek** (šesta vrstica): obseg in struktura investicije bo omogočila skoraj 14 milijonov evrov poslovnega presežka v slovenskih podjetjih. To predstavlja 0,29% skupnega poslovnega presežka na Slovenskem.
- **Vpliv na zaposlenost** (sedma vrstica): povečana dejavnost našega gospodarstva zaradi gradnje načrtovane investicije bo omogočila neposreden in zlasti posreden angažma 2.104 zaposlenih. V tem primeru ne gre nujno za nova delovna mesta pač pa za produktivno zaposleno delo ljudi, ki morda že so v delovnem razmerju. Skupen angažma delovne sile za načrtovano investicijo predstavlja 0,22% delovno aktivnega prebivalstva v Sloveniji.
- **Vpliv na razvojno aktivnost** (osma vrstica): gradnja načrtovanih daljnovodov bo vplivala na 0,82 milijona evrov dodatnih izdatkov za razvojno in raziskovalno dejavnost. To predstavlja skoraj 0,17% skupnih izdatkov za R&D v slovenskem gospodarstvu.
- **Vpliv na uvoz** (deveta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 48 milijonov evrov neposrednega in posrednega uvoza potrebnega za dobavo opreme in izvajanje gradbenih del, kar predstavlja 0,19% slovenskega uvoza blaga in storitev v letu 2007.

- **Vpliv na javnofinančne prihodke** (deseta vrstica): zaradi gradnje načrtovane OVE investicije bo povečana dejavnost slovenskega gospodarstva vplivala tudi na povečan priliv javnofinančnih prihodkov. Skupen učinek bo znašal skoraj 21 milijonov evrov. Znatno se bodo torej povečali prilivi v slovenski proračun, pa tudi v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Skupni javnofinančni prihodki se bodo povečali približno (vpliv davčne reforme 2007 še ni upoštevan) za 0,16%.

Tabela 5
Makroekonomski učinki izgradnje - FOTOVOLTAIKA

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	2.241,988	3,143
Dodana vrednost (BDP)	818,088	2,373
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	527,746	3,075
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	141,640	3,145
Poslovni presežek	137,427	2,880
Število zaposlenih (delovna mesta)	32.281	3,354
Izdatki za R&D	30,889	6,378
Direkten in posreden uvoz	893,586	3,342
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	269,696	2,056

direkten uvoz je 70.174

- **Vpliv na gospodarsko dejavnost** (druga vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na skoraj 2.242 milijonov evrov večjo produkcijo našega gospodarstva. To predstavlja 3,14% skupne slovenske produkcije.
- **Vpliv na bruto domači produkt** (tretja vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 818 milijonov evrov bruto domačega produkta na Slovenskem, kar predstavlja 2,4% našega bruto domačega produkta.
- **Vpliv na prejemke zaposlenih** (četrti vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 527,7 milijonov evrov večje bruto prejemke zaposlenih. To predstavlja dober 3,07% bruto prejemkov zaposlenih v Sloveniji.
- **Vpliv na porabo stalnega kapitala** (peta vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na skoraj 142 milijonov evrov obračunane amortizacije in s tem na povečanje sredstev namenjenih obnovitvenim investicijam. V celotni slovenski amortizaciji to predstavlja skoraj 3,2%.
- **Vpliv na poslovni presežek** (šesta vrstica): obseg in struktura investicije bo omogočila skoraj 137 milijonov evrov poslovnega presežka v slovenskih podjetjih. To predstavlja 2,9% skupnega poslovnega presežka na Slovenskem.
- **Vpliv na zaposlenost** (sedma vrstica): povečana dejavnost našega gospodarstva zaradi gradnje načrtovane investicije bo omogočila neposreden in zlasti posreden angažma 32.281 zaposlenih. V tem primeru ne gre nujno za nova delovna mesta pač pa za produktivno zaposleno delo ljudi, ki morda že so v delovnem razmerju. Skupen angažma delovne sile za načrtovano investicijo predstavlja 3,35% delovno aktivnega prebivalstva v Sloveniji.

- **Vpliv na razvojno aktivnost** (osma vrstica): gradnja načrtovanih daljnovodov bo vplivala na 30,9 milijona evrov dodatnih izdatkov za razvojno in raziskovalno dejavnost. To predstavlja skoraj 6,4% skupnih izdatkov za R&D v slovenskem gospodarstvu.
- **Vpliv na uvoz** (deveta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na 893 milijonov evrov neposrednega in posrednega uvoza potrebnega za dobavo opreme in izvajanje gradbenih del, kar predstavlja skoraj 3,4% slovenskega uvoza blaga in storitev v letu 2007.
- **Vpliv na javnofinančne prihodke** (deseta vrstica): zaradi gradnje načrtovane OVE investicije bo povečana dejavnost slovenskega gospodarstva vplivala tudi na povečan priliv javnofinančnih prihodkov. Skupen učinek bo znašal skoraj 269 milijonov evrov. Znatno se bodo torej povečali prilivi v slovenski proračun, pa tudi v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Skupni javnofinančni prihodki se bodo povečali približno (vpliv davčne reforme 2007 še ni upoštevan) za skoraj 2,1%.

51

Tabela 6
Makroekonomski učinki izgradnje - VETERNA ENERGIJA

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	309,717	0,434
Dodana vrednost (BDP)	119,487	0,347
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	67,579	0,394
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	20,774	0,461
Poslovni presežek	29,471	0,618
Število zaposlenih (delovna mesta)	3.863	0,401
Izdatki za R&D	1,623	0,335
Direkten in posreden uvoz	383,361	0,918
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	39,681	0,303

Od tega je direkten uvoz: 157,248

- **Vpliv na gospodarsko dejavnost** (druga vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 309 milijonov evrov večjo produkcijo našega gospodarstva. To predstavlja 0,43% skupne slovenske produkcije.
- **Vpliv na bruto domači produkt** (tretja vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 119 milijonov evrov bruto domačega produkta na Slovenskem, kar predstavlja 0,35% našega bruto domačega produkta.
- **Vpliv na prejeme zaposlenih** (četrt vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 67,5 milijonov evrov večje bruto prejeme zaposlenih. To predstavlja dober 0,4% bruto prejemkov zaposlenih v Sloveniji.
- **Vpliv na porabo stalnega kapitala** (peta vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na skoraj 21 milijonov evrov obračunane amortizacije in s tem na povečanje sredstev namenjenih obnovitvenim investicijam. V celotni slovenski amortizaciji to predstavlja skoraj 0,5%.

- **Vpliv na poslovni presežek** (šesta vrstica): obseg in struktura investicije bo omogočila 29 milijonov evrov poslovnega presežka v slovenskih podjetjih. To predstavlja skoraj 0,62% skupnega poslovnega presežka na Slovenskem.
- **Vpliv na zaposlenost** (sedma vrstica): povečana dejavnost našega gospodarstva zaradi gradnje načrtovane investicije bo omogočila neposreden in zlasti posreden angažma 3.869 zaposlenih. V tem primeru ne gre nujno za nova delovna mesta pač pa za produktivno zaposleno delo ljudi, ki morda že so v delovnem razmerju. Skupen angažma delovne sile za načrtovano investicijo predstavlja 0,4% delovno aktivnega prebivalstva v Sloveniji.
- **Vpliv na razvojno aktivnost** (osma vrstica): gradnja načrtovanih daljnovodov bo vplivala na 1,6 milijona evrov dodatnih izdatkov za razvojno in raziskovalno dejavnost. To predstavlja skoraj 0,33% skupnih izdatkov za R&D v slovenskem gospodarstvu.
- **Vpliv na uvoz** (deveta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na 383 milijonov evrov neposrednega in posrednega uvoza potrebnega za dobavo opreme in izvajanje gradbenih del, kar predstavlja 0,92% slovenskega uvoza blaga in storitev v letu 2007.
- **Vpliv na javnofinančne prihodke** (deseta vrstica): zaradi gradnje načrtovane OVE investicije bo povečana dejavnost slovenskega gospodarstva vplivala tudi na povečan priliv javnofinančnih prihodkov. Skupen učinek bo znašal skoraj 40 milijonov evrov. Znatno se bodo torej povečali prilivi v slovenski proračun, pa tudi v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Skupni javnofinančni prihodki se bodo povečali približno (vpliv davčne reforme 2007 še ni upoštevan) za skoraj 0,3%.

Tabela 7

Makroekonomski učinki izgradnje - GEOTERMALNA ENERGIJA

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	136,511	0,191
Dodana vrednost (BDP)	49,957	0,145
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	28,730	0,167
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	8,189	0,182
Poslovni presežek	12,320	0,258
Število zaposlenih (delovna mesta)	1.664	0,173
Izdatki za R&D	0,458	0,094
Direkten in posreden uvoz	58,090	0,178
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	17,071	0,130

direkten uvoz je 14.297

- **Vpliv na gospodarsko dejavnost** (druga vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 136 milijonov evrov večjo produkcijo našega gospodarstva. To predstavlja dobrih 0,2% skupne slovenske produkcije.
- **Vpliv na bruto domači produkt** (tretja vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na skoraj 50 milijonov evrov bruto domačega produkta na Slovenskem, kar predstavlja 0,15% našega bruto domačega produkta.

- **Vpliv na prejemke zaposlenih** (četrta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 29 milijonov evrov večje bruto prejemke zaposlenih. To predstavlja slab 0,17% bruto prejemkov zaposlenih v Sloveniji.
- **Vpliv na porabo stalnega kapitala** (peta vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 8,2 milijonov evrov obračunane amortizacije in s tem na povečanje sredstev namenjenih obnovitvenim investicijam. V celotni slovenski amortizaciji to predstavlja skoraj 0,18%.
- **Vpliv na poslovni presežek** (šesta vrstica): obseg in struktura investicije bo omogočila 12 milijonov evrov poslovnega presežka v slovenskih podjetjih. To predstavlja 0,26% skupnega poslovnega presežka na Slovenskem.
- **Vpliv na zaposlenost** (sedma vrstica): povečana dejavnost našega gospodarstva zaradi gradnje načrtovane investicije bo omogočila neposreden in zlasti posreden angažma 1.664 zaposlenih. V tem primeru ne gre nujno za nova delovna mesta pač pa za produktivno zaposleno delo ljudi, ki morda že so v delovnem razmerju. Skupen angažma delovne sile za načrtovano investicijo predstavlja 0,17% delovno aktivnega prebivalstva v Sloveniji.
- **Vpliv na razvojno aktivnost** (osma vrstica): gradnja načrtovanih daljnovodov bo vplivala na 0,46 milijona evrov dodatnih izdatkov za razvojno in raziskovalno dejavnost. To predstavlja skoraj 0,1% skupnih izdatkov za R&D v slovenskem gospodarstvu.
- **Vpliv na uvoz** (deveta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na 58 milijonov evrov neposrednega in posrednega uvoza potrebnega za dobavo opreme in izvajanje gradbenih del, kar predstavlja skoraj 0,18% slovenskega uvoza blaga in storitev v letu 2007.
- **Vpliv na javnofinančne prihodke** (deseta vrstica): zaradi gradnje načrtovane OVE investicije bo povečana dejavnost slovenskega gospodarstva vplivala tudi na povečan priliv javnofinančnih prihodkov. Skupen učinek bo znašal 17 milijonov evrov. Znatno se bodo torej povečali prilivi v slovenski proračun, pa tudi v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Skupni javnofinančni prihodki se bodo povečali približno (vpliv davčne reforme 2007 še ni upoštevan) za skoraj 0,13%.

Tabela 8

Makroekonomski učinki investicij tehnologij OVE na narodno gospodarstvo v času gradnje – vse tehnologije OVE z upoštevanjem cilja za l. 2020

	Mio €	% agregatne ravni
Proizvodnja	4.239,020	5,942
Dodana vrednost (BDP)	1.550,715	4,498
Bruto sredstva za zaposlene (plače)	948,864	5,528
Poraba stalnega kapitala (amortizacija)	262,634	5,832
Poslovni presežek	317,417	6,653
Število zaposlenih (delovna mesta)	56.615	5,882
Izdatki za R&D	37,740	7,792
Direkten in posreden uvoz	1.808,100	6,071
Javnofinančni prihodki skupaj (brez prispevkov delodajalcev)	519,196	3,958

od tega je direkten uvoz 312,337

- **Vpliv na gospodarsko dejavnost** (druga vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 4.239 milijonov evrov večjo produkcijo našega gospodarstva. To predstavlja skoraj 6% skupne slovenske produkcije.
- **Vpliv na bruto domači produkt** (tretja vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na 1.551 milijonov evrov bruto domačega produkta na Slovenskem, kar predstavlja 4,5% našega bruto domačega produkta.
- **Vpliv na prejemke zaposlenih** (četrti vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na skoraj 949 milijonov evrov večje bruto prejemke zaposlenih. To predstavlja 5,53% bruto prejemkov zaposlenih v Sloveniji.
- **Vpliv na porabo stalnega kapitala** (peta vrstica): gradnja načrtovane investicije bo vplivala na skoraj 263 milijonov evrov obračunane amortizacije in s tem na povečanje sredstev namenjenih obnovitvenim investicijam. V celotni slovenski amortizaciji to predstavlja skoraj 5,83%.
- **Vpliv na poslovni presežek** (šesta vrstica): obseg in struktura investicije bo omogočila skoraj 317 milijonov evrov poslovnega presežka v slovenskih podjetjih. To predstavlja skoraj 6,65% skupnega poslovnega presežka na Slovenskem.
- **Vpliv na zaposlenost** (sedma vrstica): povečana dejavnost našega gospodarstva zaradi gradnje načrtovane investicije bo omogočila neposreden in zlasti posreden angažma 56.615 zaposlenih. V tem primeru ne gre nujno za nova delovna mesta pač pa za produktivno zaposleno delo ljudi, ki morda že so v delovnem razmerju. Skupen angažma delovne sile za načrtovano investicijo predstavlja 5,9% delovno aktivnega prebivalstva v Sloveniji.
- **Vpliv na razvojno aktivnost** (osma vrstica): gradnja načrtovanih daljnovodov bo vplivala na skoraj 38 milijona evrov dodatnih izdatkov za razvojno in raziskovalno dejavnost. To predstavlja skoraj 7,8% skupnih izdatkov za R&D v slovenskem gospodarstvu.
- **Vpliv na uvoz** (deveta vrstica): načrtovana investicija bo vplivala na 1.808 milijonov evrov neposrednega in posrednega uvoza potrebnega za dobavo opreme in izvajanje gradbenih del, kar predstavlja skoraj 6% slovenskega uvoza blaga in storitev v letu 2007.
- **Vpliv na javnofinančne prihodke** (deseta vrstica): zaradi gradnje načrtovane OVE investicije bo povečana dejavnost slovenskega gospodarstva vplivala tudi na povečan priliv javnofinančnih prihodkov. Skupen učinek bo znašal 519 milijonov evrov. Znatno se bodo torej povečali prilivi v slovenski proračun, pa tudi v zdravstveno in pokojninsko blagajno. Skupni javnofinančni prihodki se bodo povečali približno (vpliv davčne reforme 2007 še ni upoštevan) za skoraj 4%.

Namesto zaključka

Zanimiv je kazalnik razmerja med vloženi sredstvi in dodatno pridobljeno količino električne energije OVE. V povprečju znaša razmerje med vrednostjo investicij in količino pridobljene električne energije 0,97 mio €/GWh, kar pomeni, da je za pridobitev 1 GWh iz OVE tehnologij v povprečju potrebnih 0,97 mio € investicijskih vlaganj. Najbolj

ekonomična so razmerja pri biomasi (0,42 mio €/GWh), velikih HE (0,48 mio €/GWh), pri bioplinu (0,50 mio €/GWh), pri energiji vetra (0,60 mio €/GWh), pri geotermalni energiji (0,63 mio €/GWh) in pri malih HE (0,77 mio €/GWh). Najdražja je fotovoltaika, ki presega povprečje z 3,50 mio € potrebnih investicij za 1GWh električne energije.

Literatura

CANMET, 1998/2007: *Class 43.1 Technical Guide and Technical Guide to Canadian Renewable and Conservation Expenses (CRCE)*, Ottawa, Natural Resources Canada, 1998/ revised 2007.

DENA, 2005 (*DENA Grid study*): *Energiewirtschaftliche Planung für die Netzintegration von Windenergie in Deutschland an Land und Offshore bis zum Jahr 2020*, Deutschen Energie-Agentur (DENA), Köln, Germany, 24 February 2005, available at www.dena.de.

Dunlop, J, 2006: *Wind power project returns – What should equity investors expect?*; *Journal of Structured Finance*, Spring 2006, p. 81-89.

Ernst & Young, 2007: *Impact of banding the Renewables Obligation – costs of electricity production*. Study for UK Department of Trade and Industry, URN 07/948, London UK, April 2007.

IEA Bioenergy, 2007: *Potential Contribution of Bioenergy to the World's Future Energy Demand*; IEA Bioenergy ExCo: 2007:02, 2007.

IEA PVPS, 2007: *Trends in photovoltaic applications. Survey report of selected IEA countries between 1992 and 2006*; IEA Photovoltaic Power Systems Programme, Report IEA-PVPS T1-16:2007, 2007.

Kamp, L.M. (2002): *Learning in wind turbine development - A comparison between the Netherlands and Denmark*; Thesis, Utrecht University, Utrecht, ISBN 90-393-3174-X.

KPMG International, 2006: *KPMG's Corporate Tax Rate Survey 2006*; Publication number 301-261, April 2006 (www.kpmg.com).

Lewis, J.I. and Wiser, R.H., 2006: *Supporting Localisation of Wind Technology Manufacturing through Large Utility Tenders in Québec: Lessons for China*. Prepared by the Center for Re-source Solutions for the Energy Foundation's China Sustainable Energy Program, 2006.

NREL, 2006a: *Projected benefits of federal energy efficiency and renewable energy programs – FY 2007 budget request*; National Renewable Energy Laboratory.

NREL, 2006b: *Power technologies energy data book - Fourth edition*; National Renewable Energy Laboratory, J. Aabakken (ed.), NREL/TP-620-39728, Golden Colorado, USA, August 2006.

NREL/TP-620-39684, , Golden Colorado, USA, March 2006.

Ragwitz, M., C. Huber, G. Resch, and S. White, 2003: *Dynamic cost-resource curves . Work Package 1 of the Green-X project Deriving Optimal Promotion Strategies for Increasing the Share of RES-E in a Dynamic European Electricity Market*; FhG-ISI, EEG, and IT Power, August 2003.

Rogier Coenraads et al. 2008. *RENEWABLE ENERGY COUNTRY PROFILES*. EcoFys, February 2008, no. TREN/D1/42-2005/S07.56988.

Leto	Domače končno trošenje za blago in tržne storitve													
	Prebivalstvo				Investicije v osn. sredstva				Širša država				Skupno	
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast
2002	12266	9.5	0.69	5318	6.3	0.33	1742	8.3	-0.12	19328	8.5	0.51		
2003	13358	8.9	0.68	5954	12.0	0.98	1883	8.1	0.45	21196	9.7	0.74		
2004	14196	6.3	0.56	6783	13.9	1.11	1793	-4.8	0.12	22774	7.4	0.68		
2005	14967	5.4	0.41	7210	6.3	0.60	1910	6.5	0.57	24088	5.8	0.48		
2006	15955	6.6	0.45	7959	10.4	1.37	2073	8.5	0.50	25988	7.9	0.74		
2007	17205	7.8	0.73	9631	21.0	0.99	2212	6.7	1.16	29048	11.8	0.87		
2008	19243	8.8	0.00	10405	9.78	0.87	2526	14.18	1.35	32174	9.50	0.87		
2008/II	5063	12.01		2740	13.88		589	22.11		8392	13.28			
7	1690	8.01	0.34	923	9.20	-0.18	204	19.86	1.77	2816	9.18	0.35		
8	1483	4.19	-0.80	863	4.20	-0.11	186	1.24	-0.10	2531	3.97	-0.43		
9	1710	9.76	0.72	1004	13.51	-0.24	196	19.50	2.02	2911	11.64	0.59		
III	4883	7.41		2790	9.07		586	13.15		8259	8.36			
10	1712	2.43	-0.08	968	5.64	-0.59	208	10.75	0.44	2888	4.05	-0.13		
11	1581	5.82	-0.31	787	-2.81	-3.31	241	13.82	1.00	2609	3.72	-1.09		
12	1614	4.22	-1.18	669	-9.96	-6.95	378	17.59	3.80	2661	1.84	-2.38		
IV	4907	4.09		2424	-1.82		827	14.71		8158	3.21			
2009/I	1398	0.25	-0.25	561	-24.60	-5.16	172	11.26	-3.97	2132	-7.07	-2.10		
2	1382	-5.68	-0.37	674	-21.21	-3.75	180	6.66	-0.58	2235	-10.18	-1.47		
3	1618	2.33	-0.85	760	-15.79	-3.21	197	-1.47	0.00	2575	-4.05	-1.52		
I	4398	-0.97		1995	-20.26		549	4.92		6942	-7.02			
4	1582	-5.50	-0.72	664	-27.87	-3.21	213	15.35	-0.42	2460	-11.53	-1.47		
5	1576	-6.87	-1.46	711	-26.93	-3.03	203	1.77	-0.27	2490	-13.08	-1.90		
6	1618	-1.56	-0.44	733	-22.54	-2.82	204	-0.84	0.44	2554	-8.61	-1.18		
II	4776	-4.67		2108	-25.77		619	5.12		7503	-11.09			
7	1640	-3.49	0.06	716	-24.44	-1.77	208	1.78	0.59	2563	-10.08	-0.50		
8	1493	-1.72	-0.46	682	-22.87	-0.10	214	15.11	1.04	2388	-7.73	-0.31		
9	1580	-7.53	0.04	730	-29.23	-0.80	184	-6.31	-0.45	2493	-15.07	-0.41		
III	4712	-4.34		2127	-25.68		605	3.29		7444	-11.10			
10	1625	-5.18	0.00	779	-22.30	1.66	207	-0.46	-0.68	2611	-10.72	0.33		

Leto	Izvoz Slovenije*			Izvoz Slovenije izven EU27**			Izvoz EU27**			Izvozne cene Slovenija**		Izvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2002	10943	5.9	0.76	3493.4	13.2	891899	0.8	891899	102.2	-0.7	100.3	-1.1	
2003	11285	3.1	0.34	3590.5	4.4	869236	-2.5	869236	101.9	-0.3	96.4	-3.9	
2004	12783	13.3	1.45	4276.0	19.1	952925	9.6	952925	102.0	0.1	96.2	-0.2	
2005	14214	11.2	0.83	4927.4	15.2	1053198	10.5	1053198	104.5	2.4	99.6	3.5	
2006	16760	17.9	1.35	5848.1	18.7	1159833	10.1	1159833	106.4	1.8	103.4	3.8	
2007	19387	15.7	0.85	6740.1	15.3	1237251	6.7	1237251	105.7	2.1	104.9	1.5	
2008	19724	1.74	-0.68	7407	9.90	1308960	5.4	1308960	109.3	3.4	108.0	2.9	
2008/7	1776	4.47	0.40	716	19.84	121965	12.2	121965	111.1	4.71	108.8	2.84	
8	1321	-8.20	-0.71	552	2.96	99229	-1.7	99229	110.8	4.14	108.4	3.14	
9	1864	11.48	0.53	710	18.61	114841	11.7	114841	109.6	2.91	109.4	4.09	
III	4961	3.12		1978	14.19	336035	7.5	336035	110.5	3.92	108.9	3.35	
10	1808	0.11	-0.31	683	7.63	119273	2.8	119273	109.1	2.63	108.9	3.62	
11	1498	-13.92	-3.93	565	-7.50	100217	-10.7	100217	110.8	5.22	109.5	3.79	
12	1189	-14.58	-5.01	505	-5.43	99234	0.1	99234	110.4	4.35	108.5	2.84	
IV	4495	-8.97		1753	-1.48	318724	-2.7	318724	110.1	4.06	109.0	3.42	
2009/1	1190	-26.99	-5.65	368	-21.20	75468	-25.1	75468	108.0	0.19	106.8	0.19	
2	1285	-23.56	-3.94	452	-24.49	85505	-21.6	85505	109.9	2.23	108.4	1.03	
3	1394	-18.72	-4.64	520	-20.29	93386	-12.0	93386	107.9	0.37	107.5	0.56	
I	3869	-23.02		1340	-22.00	254359	-19.5	254359	108.6	0.93	107.6	0.59	
4	1292	-29.44	-2.56	499	-28.67	88090	-24.0	88090	106.7	-1.75	106.3	0.09	
5	1320	-21.56	-2.41	462	-23.64	84919	-20.7	84919	108.6	-0.91	106.6	0.00	
6	1405	-18.70	-0.1	484	-25.87	92825	-18.6	92825	108.7	0.37	106.7	-1.48	
II	4017	-23.37		1445	-26.18	265835	-21.1	265835	108.0	-0.77	106.5	-0.47	
7	1388	-21.87	0.76	523	-26.92	101279	-17.0	101279	106.3	-4.32	107.4	-1.29	
8	1055	-20.14	-0.21	428	-22.55	79529	-19.9	79529	106.7	-3.70	106.9	-1.38	
9	1483	-20.43	3.06	503	-29.22	92795	-19.2	92795	106.0	-3.28	107.2	-2.01	
III	3926	-20.87		1454	-26.52	273602	-18.6	273602	106.3	-3.77	107.2	-1.56	
10	1494	-17.39	2.58	530	-22.43	99423	-16.6	99423	104.5	-4.22	106.3	-2.39	
11	1459	-2.59	2.68	510	-9.65	98297	-1.9	98297	107.6	-2.89	106.9	-2.37	

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Uvoz													
	Uvoz Slovenije*					Uvoz Slovenije izven EU27**					Uvozne cene Slovenija**		Uvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2002	11548	1,9	0,40	2601,9	1,0	936972	-4,3	97,0	96,1	-5,0	96,1	-3,4		
2003	12238	6,0	0,51	2874,5	10,5	935246	-0,2	94,8	91,6	-2,3	91,6	-4,7		
2004	14143	15,6	1,60	2562,6	-10,9	1027536	9,9	97,5	93,8	2,9	93,8	2,5		
2005	15482	9,5	1,09	3368,1	31,4	1179850	14,8	107,2	102,3	9,9	102,3	9,0		
2006	18313	18,3	1,29	4278,7	27,0	1351896	14,6	115,7	111,0	8,0	111,0	8,5		
2007	21236	16,0	0,87	6050,0	41,4	1422211	5,2	120,2	111,7	3,9	111,7	0,6		
2008	22648	6,65	-0,05	7240,0	19,7	1550276	8,12	128,0	121,8	6,8	121,8	8,7		
2008/7	2047	13,09	0,92	687	41,04	144106	17,26	130,3	128,5	7,60	128,5	13,12		
8	1638	4,87	-0,08	542	19,03	126474	7,61	130,5	127,6	9,66	127,6	13,52		
9	2086	9,62	-0,16	632	8,35	138251	15,71	131,8	126,9	7,59	126,9	11,41		
III	5771	9,40		1861	21,97	408830	13,60	130,9	127,7	8,27	127,7	12,68		
10	2104	4,68	-0,20	684	17,80	136851	4,20	134,8	123,6	10,95	123,6	8,61		
11	1714	-11,33	-5,17	577	7,51	124167	-3,97	133,1	121,4	9,64	121,4	4,66		
12	1517	-11,08	-5,66	516	6,43	110220	-5,68	126,0	115,2	3,36	115,2	-1,45		
IV	5335	-5,56		1778	10,91	371238	-1,66	131,3	120,1	7,98	120,1	3,89		
2009/1	1255	-30,89	-6,65	452	-22,15	103727	-20,94	119,8	108,7	-2,60	108,7	-7,72		
2	1336	-27,71	-5,79	469	-14,86	96584	-21,04	119,4	110,2	-2,85	110,2	-6,61		
3	1489	-22,25	-6,10	522	-13,36	103003	-17,46	123,4	110,1	-1,52	110,1	-7,56		
I	4080	-26,87	-4,05	1442	-16,78	303314	-19,83	120,9	109,7	-2,32	109,7	-7,30		
4	1352	-32,20	-4,05	480	-18,16	96737	-26,02	118,5	108,8	-4,74	108,8	-7,80		
5	1342	-33,12	-4,66	429	-30,08	92411	-27,72	116,9	109,2	-7,22	109,2	-9,15		
6	1376	-29,89	-2,85	417	-37,55	97458	-26,88	120,2	110,5	-5,95	110,5	-11,53		
II	4070	-31,75		1327	-29,00	286605	-26,87	118,5	109,5	-5,98	109,5	-9,53		
7	1425	-30,37	-0,31	434	-36,81	100503	-30,26	117,0	110,3	-10,21	110,3	-14,16		
8	1219	-25,57	1,15	397	-26,78	92103	-27,18	115,8	108,0	-11,26	108,0	-15,44		
9	1505	-27,84	2,17	498	-21,11	104698	-24,27	116,5	108,4	-11,61	108,4	-14,42		
III	4150	-28,09		1329	-28,56	297304	-27,28	116,4	108,9	-11,03	108,9	-14,67		
10	1529	-27,31	2,47	496	-27,54	104232	-23,84	115,4	105,8	-14,39	105,8	-14,55		
11	1539	-10,18	2,85	510	-11,68	104143	-16,13	115,6	108,4	-13,15	108,4	-10,71		

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v EU											
	Poslovna klima EU13			Naročila, predelovalna dejavnost EU27			Naročila, gradbeništvo EU27			Trgovina na drobno pričakovanja EU27		
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	EU 27	Slovenija
2002	-0.61	-0.34	-25.48	-6.29	-22.71	-7.09	-0.45	-3.81	-10.4	-3.7		
2003	-0.51	0.1	-26.41	-0.93	-23.08	0.37	3.28	3.73	-10.9	-4.5		
2004	0.25	0.76	-15.48	6.82	-18.85	4.23	5.36	0.96	-4	2		
2005	-0.06	-0.31	-18.34	-2.86	-13.7	5.15	2.44	-2.92	-7.2	-1		
2006	1.05	1.11	-2.7	15.64	-6.64	7.06	12.01	9.57	1.6	9.8		
2007	1.29	0.24	2.96	5.66	-8.07	-1.43	14.11	2.1	3.7	11.6		
2008	-0.38	-1.67	-15.51	-18.47	-17.24	-9.17	-3.58	-17.69	-10.09	-4.28		
2008/7	-0.2	-1.5	-11.4	-15.2	-21.8	-17.9	-8.7	-21.7	-8.9	-11.7		
8	-0.3	-1.7	-13.7	-17.8	-24.3	-17.7	-11.5	-28.4	-9.8	-14.2		
9	-0.8	-1.9	-21.6	-23.7	-22.7	-18.9	-6.8	-17.5	-12.7	-16.6		
III	-0.43	-1.7	-15.57	-18.9	-22.93	-18.17	-9	-22.53	-10.5	-14.2		
10	-1.3	-2.2	-29.9	-29.0	-31.7	-23.5	-12.8	-26.4	-21.7	-22.0		
11	-1.9	-2.9	-37.2	-38.6	-36.9	-28.1	-19.5	-33.4	-29.2	-29.5		
12	-2.9	-3.8	-46.4	-46.3	-42.7	-29.7	-30.1	-37.5	-36.2	-35.1		
IV	-2.0	-2.9	-37.8	-38.0	-37.1	-27.0	-20.8	-32.4	-29.0	-28.8		
2009/1	-2.8	-3.6	-51.5	-48.8	-43.4	-28.7	-30.6	-34.6	-34.8	-36.2		
2	-3.3	-4.0	-58.8	-55.7	-47.6	-30.4	-24.7	-39.0	-35.7	-37.4		
3	-3.4	-4.2	-60.8	-59.7	-45.5	-27.1	-21.4	-33.9	-36.5	-38.7		
I	-3.2	-3.9	-57.0	-54.7	-45.5	-28.7	-25.6	-35.8	-35.7	-37.5		
4	-3.2	-3.6	-57.3	-51.1	-47.3	-28.0	-16.3	-21.9	-32.0	-31.0		
5	-3.1	-3.7	-57.5	-51.8	-48.9	-31.2	-11.6	-19.0	-29.3	-27.2		
6	-2.9	-3.0	-57.2	-50.1	-45.1	-24.3	-13.1	-15.8	-28.2	-23.4		
II	-3.1	-3.4	-57.3	-51.0	-47.1	-27.8	-13.7	-18.9	-29.8	-27.2		
7	-2.7	-2.5	-55.2	-43.8	-41.8	-20.0	-15.2	-6.5	-26.4	-17.5		
8	-2.2	-1.9	-50.4	-36.7	-42.6	-18.3	-9.2	2.3	-20.6	-10.8		
9	-2.1	-1.3	-49.4	-27.8	-42.4	-19.7	-6.2	0.6	-19.0	-6.3		
III	-2.3	-1.9	-51.7	-36.1	-42.3	-19.3	-10.2	-1.2	-22.0	-11.5		
10	-1.8	-0.5	-47.6	-17.7	-47.0	-15.3	-3.9	8.9	-18.4	3.3		
11	-1.5	0.4	-46.4	-9.2	-44.6	-7.7	2.8	22.3	-19.1	10.1		
12	-1.2	1.7	-43.8	2.6	-47.7	-5.0	-7.4	22.7	-18.4	17.8		
IV	-1.5	0.5	-45.9	-8.1	-46.4	-9.3	-2.8	18.0	-18.6	10.4		

Leto	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU											
	Industrijska produkcija EU27			Predelovalna dejavnost EU27			Gradbena aktivnost EU27			Trgovina na drobno EU27		
	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU 27	EU 15
2002	99.76	-0.5	99.54	-0.7	101.29	0.9	91.18	2.6	8.9	7.6	6.3	
2003	100.4	0.6	100.09	0.6	102.15	0.9	93.69	2.8	9	8	6.7	
2004	102.67	2.3	102.60	2.5	102.68	0.5	96.98	3.5	9.1	8.1	6.3	
2005	103.86	1.2	104.00	1.4	103.04	0.4	100.00	3.1	8.7	7.9	6.5	
2006	108.00	4.0	108.78	4.6	107.28	4.1	104.06	4.1	8.2	7.7	5.9	
2007	111.61	3.3	113.04	3.9	111.27	3.7	107.73	3.5	7.1	7.4	4.9	
2008	109.13	-2.2	108.05	-4.4	103.33	-7.1	111.06	3.1	7.0	7.2	4.4	
2008/7	110.02	-0.5	109.2	-0.5	104.22	-1.3	113.34	4.4	6.7	6.9	4.1	
8	94.68	-0.7	91.19	-0.9	92.67	-0.4	108.41	3.6	6.8	7.0	4.1	
9	113.36	-2.1	113.19	-2.2	106.5	-3.6	110.24	3.4	6.8	7.0	4.0	
III	106.02	-1.1	104.53	-1.2	101.13	-1.9	110.66	3.8	6.8	7.0	4.1	
10	114.1	-5.0	111.67	-5.0	107.76	-3.7	112.17	1.3	7.1	7.3	4.3	
11	104.56	-12.1	105.02	-12.3	104.59	-11.9	111.77	-0.7	7.3	7.5	4.3	
12	92.62	-16.3	90.93	-16.7	94.44	-14.5	136.46	-1.9	7.6	8.2	4.3	
IV	103.76	-11.0	102.54	-12.4	102.26	-13.3	120.13	-0.5	7.3	7.7	4.3	
2009/1	88.92	-18.9	86.12	-20.8	84.92	-12.5	100.97	-2.0	8.3	8.5	5.0	
2	87.56	-20.9	86.01	-22.6	85.66	-17.6	94.67	-4.5	8.8	9.0	5.4	
3	95.64	-20.4	95.12	-21.2	92.71	-15.4	103.22	-3.6	8.9	9.0	5.6	
I	90.7	-20.1	89.08	-21.5	87.76	-15.2	99.62	-3.3	8.7	8.8	5.3	
4	88.20	-22.1	88.84	-20.1	96.35	-4.9	106.37	-2.5	8.8	9.0	5.6	
5	89.60	-19.9	90.62	-17.3	96.73	-8.8	106.93	-4.6	8.7	8.9	5.6	
6	93.44	-18.5	94.94	-16.8	99.09	-11.4	106.38	-3.2	8.7	8.9	5.6	
II	90.41	-20.2	91.47	-18.1	97.99	-8.5	106.56	-3.5	8.7	8.9	5.6	
7	90.58	-17.7	91.91	-15.8	95.12	-8.7	109.77	-3.1	8.7	8.9	6.1	
8	77.68	-18.0	77.92	-14.6	82.49	-11.0	105.24	-2.9	8.9	9.1	6.2	
9	96.7	-14.7	99.23	-12.3	99.53	-6.5	105.96	-3.9	9.0	9.2	6.3	
III	88.32	-16.7	89.69	-14.2	92.38	-8.7	106.99	-3.3	8.9	9.1	6.2	
10	98.66	-13.5	100.02	-10.4	101.38	-5.9	111.07	-1.0	9.3	9.4	6.8	
11	-	-	-	-	-	-	108.96	-2.5	9.4	9.4	6.9	

Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji														
Leto	Gospodarska klima			Naročila, predelovalna dejavnost			Naročila, gradbeništvo			Trgovina na drobno pričakovanja			Poslovni optimizem	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba
2002	0.3	6.4	-20.1	-0.3	-22.9	-	29.9	-1.4	-3.7	-0.7				
2003	2.5	2.2	-24.1	-4.0	-12.0	10.9	276	-2.3	-4.5	-0.8				
2004	5.8	3.3	-12.7	11.4	-3.0	9.0	30.2	2.6	2.0	6.5				
2005	2.6	-3.2	-14.8	-2.1	-15.1	-12.1	35.0	4.8	-1.0	-3.0				
2006	10.3	7.7	4.5	19.3	-6.4	8.7	36.1	1.1	9.8	10.8				
2007	13.4	3.1	8.3	3.8	13.0	19.4	40.9	4.8	11.6	1.8				
2008	2.2	-11.2	-19.3	-27.6	-6.5	-19.5	30.5	-10.4	-4.3	-15.9				
2008/7	5	-10	-13	-23	11	-8	35.3	-2.7	-3.7	-13.0				
8	7	-9	-16	-24	7	-16	276	-13.4	-0.7	-13.7				
9	6	-7	-21	-28	3	-16	39.0	-2.1	-2.0	-15.0				
III	6.0	-8.7	-16.7	-25.0	7	-13.3	34.0	-12.4	-2.1	-13.9				
10	-3	-13	-31	-38	-2	-18	37.0	-7	-16.7	-24.4				
11	-19	-26	-49	-57	-19	-32	13.1	-29.9	-33.0	-36.7				
12	-26	-34	-63	-66	-36	-53	-4.4	-40.4	-38.7	-42.7				
IV	-16.0	-24.3	-47.7	-53.7	-19.0	-34.3	15.2	-25.8	-29.5	-34.6				
2009/1	-29	-38	-68	-59	-48	-47	-39.0	-69.0	-36.7	-45.7				
2	-28	-38	-73	-62	-62	-47	-14.3	-55.3	-31.7	-41.7				
3	-31	-42	-75	-75	-69	-53	4.9	-37.1	-30.6	-40.3				
I	-29.3	-39.3	-72.0	-65.3	-59.7	-49.0	-16.1	-53.8	-33.0	-42.6				
4	-31	-43	-74	-69	-67	-61	0.3	-33.6	-28.0	-38.7				
5	-24	-33	-72	-68	-67	-63	-6.1	-44.8	-24.5	-30.8				
6	-22	-27	-68	-59	-66	-66	-21.0	-53.8	-24.5	-22.2				
II	-25.7	-34.4	-71.3	-65.3	-66.7	-63.3	-8.9	-44.1	-25.7	-30.5				
7	-22	-27	-63	-50	-54	-65	-6.5	-41.8	-26.5	-22.8				
8	-18	-25	-58	-42	-63	-70	20.3	-7.3	-16.6	-15.9				
9	-11	-17	-55	-34	-61	-64	13.5	-25.5	-8.5	-6.5				
III	-17.0	-23.0	-58.7	-42.0	-59.3	-66.3	9.1	-24.9	-17.2	-15.1				
10	-16	-13	-41	-10	-60	-58	17.7	-19.3	-14.0	2.7				
11	-16	3	-47	2	-58	-39	17.7	4.6	-15.8	17.2				
12	-19	7	-47	16	-66	-30	13.8	18.2	-17.6	21.1				
IV	-17.0	-1.0	-45.0	2.7	-61.3	-42.3	16.4	1.2	-15.8	13.7				

Leto	Industrijska produkcija											
	Skupno			Rudarstvo			Predelovalna industrija			Oskrba (el., plin, voda)		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2002	105.4	2.4	0.17	99.2	7.7	0.79	104.8	2	0.11	115.3	5.4	0.76
2003	106.9	1.4	0.07	104.9	5.8	0.42	106.5	1.6	0.07	111.3	3.5	-0.38
2004	112.8	5.5	0.50	97.6	-7	-0.82	111.6	4.7	0.49	132.9	19.4	1.32
2005	116.5	3.3	0.24	104.2	6.7	0.86	115.6	3.7	0.24	130.9	-1.5	-0.09
2006	123.7	6.1	0.52	115.0	10.5	0.52	123.2	6.5	0.53	129.6	-0.9	0.06
2007	131.3	6.2	0.56	119.2	3.6	0.69	132.4	7.5	0.65	115.2	-11.1	-0.96
2008	129.1	-1.7	-0.06	117.3	-1.6	-0.32	130.2	-1.7	-0.03	116.2	0.9	0.00
2008/7	132.6	-2.2	-0.71	105.0	13.5	-2.19	134.7	-2.5	-0.54	113.8	-1	0.95
8	108.9	-7.1	-1.19	82.6	-32.2	-6.15	110	-6.1	-1.21	103.9	-6.6	0.22
9	142.4	5.5	0.11	112.0	4.1	-3.1	145.4	6	0.07	110	0.9	0.43
III	128.0	-1.0	-	99.9	-6.9	-	130.1	-0.6	-	109.2	-2.2	-
10	143.7	-2.8	0.4	128.7	-3.1	-1.78	145.7	-2.9	0.43	116.4	0.0	-0.92
11	122.2	-13.9	-3.38	121.0	-16.9	-4.05	121.9	-14.8	-3.47	122.1	3.7	-1.25
12	100.1	-14.3	-4.23	112.8	15.3	3.10	97.3	-16.7	-4.6	129.4	6.6	-2.98
IV	122.0	-10.0	-	120.8	-3.6	-	121.6	-11.0	-	122.6	3.5	-
2009/1	99.5	-20.0	-5.18	102.2	-8.5	1.12	97.0	-21.9	-5.57	124.7	-5.7	-1.61
2	102.2	-21.3	-3.71	117.5	-5.0	3.61	100.4	-23.2	-4.15	115.5	-2.0	-0.07
3	113.6	-15.4	-3.46	124.6	-10.4	1.33	113.0	-16.4	-3.80	112.6	-3.2	-0.78
I	105.1	-18.8	-	114.8	-8.0	-	103.5	-20.4	-	117.6	-3.7	-
4	99.9	-28.3	-3.37	109.0	-22.1	-1.04	98.8	-29.8	-3.71	102.9	-10.0	-0.66
5	104.8	-21.2	-2.90	109.7	-7.0	-2.26	104.5	-22.7	-3.09	98.8	-5.7	-0.52
6	109.6	-21.0	-1.19	108.2	-4.0	-0.62	110.4	-21.9	-1.25	99.8	-11.8	-0.50
II	104.8	-23.5	-	109.0	-11.8	-	104.6	-24.8	-	100.5	-9.2	-
7	106.0	-20.1	-0.59	106.3	1.2	3.06	106.6	-20.9	-0.31	97.8	-14.1	-2.10
8	90.5	-16.9	-0.01	93.4	13.1	-2.41	89.7	-18.5	0.10	95.6	-8.0	-1.46
9	119.5	-16.1	2.55	115.0	2.7	1.61	121.5	-16.4	3.23	96.3	-12.5	-1.54
III	105.3	-17.7	-	104.9	5.0	-	105.9	-18.6	-	96.6	-11.6	-
10	117.3	-18.4	1.44	122.8	-4.6	-0.22	117.3	-19.5	1.66	109.5	-5.9	-0.29
11	121.9	-0.2	2.85	159.9	32.1	3.93	121.0	-0.7	2.99	115.4	-5.5	0.41

Gradbeništvo in turizem

Leto	Gradbeništvo				Nočitve domačih gostov				Nočitve tujih gostov				Skupaj nočitve			
	tisoč ur	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	
2002	30175	-4,5	0,06	3301	-0,5	-0,08	4021	5,5	0,53	7321	2,7	0,24	7321	2,7	0,24	
2003	29653	-2,1	0,06	3305	0,1	0,09	4177	3,9	0,26	7482	2,2	0,20	7482	2,2	0,20	
2004	30509	2,9	0,22	3227	-2,4	-0,29	4364	4,5	0,33	7590	1,4	0,06	7590	1,4	0,06	
2005	33143	8,6	0,92	3171	-1,7	-0,08	4400	0,8	0,07	7572	-0,2	0,00	7572	-0,2	0,00	
2006	35522	7,2	0,79	3231	1,9	0,09	4486	2	0,24	7717	1,9	0,18	7717	1,9	0,18	
2007	39383	10,9	0,80	3394	4,9	0,46	4867	8,4	0,74	8261	6,9	0,62	8261	6,9	0,62	
2008	43591	10,7	0,86	3543	4,4	0,39	4809	-1,2	-0,08	8352	1,1	0,11	8352	1,1	0,11	
2008/7	4181	14,9	1,98	508	1,1	-1,08	762	5,3	0,96	1270	3,6	0,18	1270	3,6	0,18	
8	3868	6,2	-0,05	533	8,9	0,65	834	-0,2	-0,28	1367	3,2	0,11	1367	3,2	0,11	
9	4132	19,3	1,23	271	3,9	-1,38	480	-6,8	-1,83	751	-3,2	-1,65	751	-3,2	-1,65	
III	12181	13,4		1312	4,7		2076	0		3388	1,8		3388	1,8		
10	3853	10,4	1,54	242	6,1	0,81	319	-7,3	-2,55	561	-1,9	-1,17	561	-1,9	-1,17	
11	3768	2,8	-0,91	211	3,9	-0,01	210	-11,8	-1,20	421	-4,5	-0,58	421	-4,5	-0,58	
12	3487	13,5	0,77	248	11,2	2,79	244	6,6	1,44	492	8,8	2,19	492	8,8	2,19	
IV	11108	8,6		701	7,2		773	-4,7		1474	0,6		1474	0,6		
2009/1	2658	2,2	-0,65	217	9,6	1,11	286	-0,7	-0,73	503	3,5	0,17	503	3,5	0,17	
2	2979	-0,5	-0,41	310	-1,6	0,18	199	-12,3	-1,54	509	-6,1	-0,31	509	-6,1	-0,31	
3	3648	5,0	-0,67	245	10,9	-1,17	226	-20,4	-2,53	471	-6,7	-1,85	471	-6,7	-1,85	
I	9285	2,4	-	772	5,2	-	711	-11,0		1483	-3,3		1483	-3,3		
4	3609	0,2	0,34	236	4,4	1,42	302	2,7	-1,79	538	3,5	-0,51	538	3,5	-0,51	
5	3573	-5,8	-2,16	258	-2,3	-0,17	367	-17,0	-0,26	625	-11,5	-0,36	625	-11,5	-0,36	
6	3959	0,6	-1,75	347	4,5	-0,83	431	-6,3	-0,96	778	-1,8	-0,98	778	-1,8	-0,98	
II	11041	-1,7	-	841	2,3	-	1100	-7,9		1941	-3,8		1941	-3,8		
7	3970	-5,0	-0,37	576	13,4	0,74	673	-11,7	0,49	1249	-1,7	0,50	1249	-1,7	0,50	
8	3601	-6,9	-2,04	599	12,4	2,45	835	0,1	2,26	1434	4,9	2,11	1434	4,9	2,11	
9	3822	-7,5	-0,13	292	7,7	-0,08	461	-4,0	0,01	753	0,3	-0,35	753	0,3	-0,35	
III	11393	-6,5	-	1467	11,8	-	1969	-5,2		3436	1,4		3436	1,4		
10	3428	-11,0	-1,07	266	9,9	1,30	313	-1,9	0,01	579	3,2	0,49	579	3,2	0,49	
11	-	-	-	196	-7,1	-2,75	192	-8,6	-1,77	388	-7,8	-2,11	388	-7,8	-2,11	

Leto	Letalski				Cestni				Promet				Luški	
	PKM mio	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm	Pomorski letni porast	mesečna rast	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tisoč T	letni porast
2002	794	0.5	0.04	6607	-6.1	-0.66	28580	-13.3	-1.37	10218	11.7	10218	11.7	0.12
2003	836	5.3	0.43	7038	6.5	0.73	29010	0.4	-0.02	10483	17.4	10483	17.4	1.16
2004	895	7	0.78	9007	27.9	2.13	36934	30.6	2.02	11993	12.8	11993	12.8	1.13
2005	1018	13.8	0.89	11033	22.5	1.98	52514	41.7	3.56	12807	4.7	12807	4.7	0.12
2006	1019	7.8	0.20	12097	9.6	0.60	49155	-6.4	-1.01	15463	22.5	15463	22.5	1.84
2007	1185	13.7	0.88	13734	13.4	0.97	46587	-5.2	-0.31	15846	2.5	15846	2.5	0.20
2008	1349	13.8	1.49	16262	18.4	1.50	54715	17.4	1.32	16554	4.5	16554	4.5	0.45
2008/7	179	11.4	-1.22	1385	7.7	0.07	4488	-2.1	-2.01	1186	6.6	1186	6.6	-0.72
8	176	11.1	-1.45	1122	7.7	0.21	4356	18.5	-0.41	1470	26	1470	26	6.94
9	142	1.6	-2.70	1388	7.7	0.45	4705	24.2	0.68	1290	14.5	1290	14.5	-0.26
III	497	8.5	-1.41	3895	7.7	0.07	13549	12.4	-0.65	3946	15.8	3946	15.8	1.26
10	110	3.2	-0.25	1495	17.2	1.5	4354	28.4	-0.29	1569	17.8	1569	17.8	1.51
11	80	3.9	-0.56	1474	17.2	1.55	3598	36.9	0.98	1470	3.4	1470	3.4	0.88
12	69	-4.2	-2.78	1244	17.2	1.51	4644	3.6	-0.64	1232	-14.3	1232	-14.3	-3.54
IV	259	1.2	-4.00	4213	17.2	-	12596	20.0	0.45	4271	1.9	4271	1.9	2.96
2009/1	67	-6.9	-4.16	1061	-12.7	-3.44	4755	5.3	-0.70	1435	4.4	1435	4.4	0.45
2	59	-19.2	-4.36	1136	-12.7	-3.53	4451	-4.3	-0.07	1641	4.5	1641	4.5	2.19
3	68	-17.1	-3.94	1235	-12.7	-3.38	4148	-22.6	-2.42	1361	4.5	1361	4.5	-4.16
I	194	-14.5	-	3432	-12.7	-	13354	-8.1	-	4437	4.4	4437	4.4	-
4	86	-20.4	-1.71	1303	-7.7	-2.86	3386	-24.5	-7.89	1383	-8.3	1383	-8.3	1.77
5	98	-14.0	0.42	1286	-7.7	-2.06	4970	10.1	2.06	1137	-13.0	1137	-13.0	-5.07
6	128	-11.1	0.87	1310	-7.7	-1.02	4956	-1.7	-0.20	1107	-13.1	1107	-13.1	-6.76
II	312	-14.8	-	3899	-7.7	-	13312	-5.2	-	3627	-11.3	3627	-11.3	-
7	164	-8.4	0.55	1214	-12.3	-2.00	4444	-1.0	-2.58	1031	-13.1	1031	-13.1	-3.93
8	166	-5.7	1.73	984	-12.3	-1.30	3840	-11.8	-1.47	1279	-13.0	1279	-13.0	2.60
9	123	-13.4	-1.25	1217	-12.3	-0.64	3620	-23.1	-2.67	1122	-13.0	1122	-13.0	-1.41
III	453	-8.9	-	3415	-12.3	-	11904	-12.1	-	3432	-13.0	3432	-13.0	-
10	97	-11.8	0.22	-	-	-	3968	-8.9	0.55	1364	-13.1	1364	-13.1	1.14
11	72	-10.0	0.94	-	-	-	5173	43.8	16.38	1279	-13.0	1279	-13.0	0.18

Leto	Zaposlenost													
	Zaposlene osebe				Samozaposlene osebe				Iskalci zaposlitve				Skupaj	
	v podjetjih in organizacijah	letni porast	pri samoz. osebah	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast	
2002	631053	0.7	66797	-2.3	50413	-0.4	102635	0.8	886134	0.6	886134	0.6		
2003	632981	0.3	66164	-0.9	49732	-1.4	97674	-4.8	874921	-1.3	874921	-1.3		
2004	638715	0.9	65642	-0.8	49589	-0.3	92826	-5	876902	0.2	876902	0.2		
2005	666130	4.3	65422	-0.3	50146	1.1	91889	-1	904989	3.2*	904989	3.2*		
2006	675060	1.3	66527	1.7	51519	2.7	85836	-6.6	910675	0.6	910675	0.6		
2007	696116	3.1	69933	5.1	53303	3.5	71336	-16.9	925334	1.6	925334	1.6		
2008	717564	3.1	72300	3.4	55442	4.0	63216	-11.4	942473	1.9	942473	1.9		
2008/4	715774	3.4	71791	4.2	55009	4.1	62440	-14	939080	1.9	939080	1.9		
5	718201	3.3	72256	3.5	55093	3.8	61164	-13.5	940780	1.9	940780	1.9		
6	720167	3.3	72644	2.9	55151	3.8	60710	-12.4	942738	1.9	942738	1.9		
7	718454	3.2	72670	2.6	55249	3.7	61550	-12.2	941432	1.8	941432	1.8		
8	718221	3.2	72725	2.5	55365	3.6	60669	-11.5	940489	1.9	940489	1.9		
9	722608	3.2	73514	2.9	55690	3.7	59303	-11	944624	2	944624	2		
10	724566	2.7	73967	3	56393	4.4	62621	-9.9	950732	1.8	950732	1.8		
11	723446	2.2	73543	2.1	56730	4.6	63363	-7.3	950267	1.5	950267	1.5		
12	718060	1.7	72171	1.9	56836	4.9	66239	-3.2	946491	1.5	946491	1.5		
2009/1	712610	0.7	70394	0.3	57024	4.9	73911	6.7	946157	1.0	946157	1.0		
2	709743	-0.1	69739	-1.5	57032	4.5	77182	15.2	945914	0.8	945914	0.8		
3	707280	-0.8	69274	-2.9	57247	4.4	79682	23.9	945701	0.8	945701	0.8		
4	704255	-1.6	68999	-3.9	57679	4.9	82832	32.7	946050	0.7	946050	0.7		
5	701732	-2.3	68803	-4.8	57969	5.2	84519	38.2	945308	0.5	945308	0.5		
6	699820	-2.8	68689	-5.4	58307	5.7	86481	42.4	945582	0.3	945582	0.3		
7	696533	-3.1	68010	-6.4	58769	6.4	88457	43.7	944085	0.3	944085	0.3		
8	694632	-3.3	67472	-7.2	59040	6.6	88106	45.2	941566	0.1	941566	0.1		
9	695236	-3.8	66817	-9.1	59396	6.7	88366	49.0	942131	-0.3	942131	-0.3		
10	691785	-4.5	66537	-10.0	59760	6.0	94591	51.1	945013	-0.6	945013	-0.6		
11	-	-	-	-	-	-	95446	50.6	-	-	-	-		
12	-	-	-	-	-	-	96672	45.9	-	-	-	-		

Leto	Hammonizirani indeksi cen v Sloveniji (podatki Eurostat-a)														
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energijska		
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	
2002	89.09	12.06	90.97	10.46	85.41	15.84	90.14	12.35	80.82	11.53					
2003	94.16	5.69	95.51	4.99	91.50	7.14	95.58	6.03	83.56	3.39					
2004	97.60	3.65	97.97	2.58	96.85	5.85	98.86	3.43	89.40	7.00					
2005	100.00	2.47	100.00	2.07	100.00	3.26	100.00	1.16	100.00	11.85					
2006	102.54	2.54	102.06	2.06	103.52	3.52	101.55	1.55	108.45	8.45					
2007	106.39	3.76	105.31	3.19	108.56	4.87	105.07	3.47	112.10	3.36					
2008	112.28	5.53	111.28	5.66	114.26	5.25	110.32	4.99	122.64	9.40					
2008/1	109.69	6.37	108.76	7.02	111.55	5.15	107.54	5.01	119.62	14.34					
2	109.56	6.37	108.34	6.85	111.96	5.40	108.30	5.72	115.52	11.30					
3	111.00	6.63	110.26	7.02	112.49	5.87	109.30	5.89	120.25	11.76					
4	111.82	6.22	111.23	6.37	113.01	5.95	110.02	6.20	121.24	8.71					
5	113.12	6.25	113.02	6.73	113.37	5.34	110.46	5.74	126.69	10.27					
6	114.15	6.84	114.12	7.63	114.25	5.32	110.76	5.42	133.69	16.11					
7	114.13	6.92	113.12	7.68	116.13	5.48	110.34	5.11	135.81	17.52					
8	113.34	6.02	111.53	6.36	116.91	5.33	110.60	4.76	129.79	14.23					
9	113.34	5.55	112.21	5.77	115.58	5.10	111.00	4.44	127.14	13.27					
10	113.33	4.77	112.47	4.65	115.05	4.98	111.56	4.06	123.25	9.77					
11	112.33	2.90	110.86	1.91	115.24	4.81	111.90	3.97	112.93	-3.50					
12	111.51	1.76	109.43	0.41	115.58	4.31	112.02	3.71	105.73	-9.56					
2009/1	111.19	1.37	108.69	-0.06	116.11	4.09	110.99	3.21	107.93	-9.77					
2	111.87	2.11	109.46	1.03	116.59	4.14	111.27	2.74	111.98	-3.06					
3	112.77	1.59	110.65	0.35	116.94	3.96	112.39	2.83	111.93	-6.92					
4	113.02	1.07	111.09	-0.13	116.82	3.37	112.46	2.22	113.42	-6.45					
5	113.74	0.55	111.92	-0.97	117.33	3.49	113.02	2.32	114.79	-9.39					
6	114.34	0.17	112.19	-1.69	118.56	3.77	113.46	2.44	118.74	-11.18					
7	113.42	-0.62	110.07	-2.70	119.97	3.31	112.31	1.79	119.65	-11.90					
8	113.48	0.12	109.91	-1.45	120.46	3.04	112.45	1.67	120.36	-7.27					
9	113.37	0.03	110.70	-1.35	118.60	2.61	112.26	1.14	120.86	-4.94					
10	113.51	0.16	111.19	-1.14	118.09	2.64	112.68	1.00	119.30	-3.20					
11	114.37	1.82	112.54	1.52	117.98	2.38	113.03	1.01	123.45	9.32					
12	113.88	2.13	111.76	2.13	118.05	2.14	112.51	0.44	123.19	16.51					

Leto	Industrijske cene											
	Skupaj			Oprema			Repromaterial			Živiljske potreščine		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2002	90.92	4.9	0.33	94.87	4.9	0.50	89.06	3.7	0.29	91.75	7.0	0.40
2003	93.24	2.5	0.18	94.32	-0.6	-0.20	91.14	2.3	0.19	95.36	3.9	0.23
2004	97.32	4.4	0.44	96.53	2.3	0.34	96.56	5.9	0.63	98.14	2.9	0.27
2005	100.00	2.8	0.10	100.00	3.6	0.11	100.00	3.6	0.13	100.00	1.9	0.14
2006	102.42	2.4	0.26	100.17	0.2	0.09	103.65	3.6	0.44	101.57	1.6	0.08
2007	108.00	5.5	0.53	101.09	0.9	0.01	111.55	7.6	0.65	104.78	3.2	0.39
2008	114.03	5.6	0.38	104.72	3.6	0.50	117.98	5.8	0.32	110.67	5.6	0.39
2008/8	115.05	6.7	0.47	106.29	5.4	0.67	119.48	6.9	0.40	110.85	6.5	0.29
9	115.34	5.7	0.28	107.17	6.0	0.59	119.66	5.7	0.41	111.07	5.3	0.12
III	115.07	6.2	-	106.48	5.4	-	119.45	6.4	-	110.88	6.0	-
10	115.28	5.0	0.19	106.81	5.4	0.43	119.19	4.6	0.19	111.68	5.1	0.10
11	114.71	4.0	0.15	106.57	5.4	0.27	118.02	3.4	0.02	111.64	3.7	0.01
12	114.22	3.5	-0.20	105.38	4.2	-0.23	117.21	2.6	-0.30	111.74	3.7	-0.08
IV	114.74	4.2	-	106.25	5.0	-	118.14	3.5	-	111.69	4.2	-
2009/1	113.80	2.3	-0.18	104.92	3.3	-0.33	117.06	1.9	-0.35	110.26	1.2	-0.40
2	114.01	1.2	-0.47	104.46	3.0	-0.55	117.32	0.6	-0.59	110.07	0.4	-0.44
3	114.04	0.8	-0.44	104.44	1.6	-0.62	117.15	0.1	-0.51	110.22	0.1	-0.53
I	113.95	1.5	-	104.61	2.6	-	117.18	0.9	-	110.18	0.6	-
4	114.02	0.2	-0.35	102.84	-1.0	-0.74	117.57	-0.3	-0.35	110.16	-0.2	-0.42
5	113.20	-0.7	-0.38	102.71	-0.9	-0.65	115.85	-2.0	-0.49	110.29	-0.3	-0.30
6	113.49	-0.7	-0.33	102.71	-2.2	-0.61	115.99	-2.0	-0.37	111.06	0.4	0.03
II	113.57	-0.4	-	102.75	-1.4	-	116.47	-1.4	-	110.50	0.0	-
7	113.28	-1.3	-0.26	102.63	-3.2	-0.47	116.19	-2.5	-0.29	110.16	-0.5	0.06
8	113.14	-1.7	-0.02	102.65	-3.4	-0.33	116.32	-2.6	-0.09	109.70	-1.0	0.19
9	113.44	-1.6	-0.02	102.34	-4.5	-0.46	116.78	-2.4	0.11	110.03	-0.9	0.17
III	113.29	-1.5	-	102.54	-3.7	-	116.43	-2.5	-	109.96	-0.8	-
10	113.61	-1.4	0.21	102.13	-4.4	-0.32	117.01	-1.8	0.22	110.32	-1.2	0.06
11	113.47	-1.1	0.15	101.90	-4.4	-0.17	116.55	-1.2	0.40	110.20	-1.3	-0.09

Cene v evro območju													
Leto	Skupni indeks		Blago		Storitve		Osnovna inflacija		Energijska				
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast			
2002	93.9	2.3	94.5	1.2	92.9	2.7	94.7	1.9	84.4	-0.6			
2003	95.8	2.1	96.2	1.6	95.3	2.0	96.6	1.5	86.9	3.0			
2004	97.9	2.1	97.9	1.8	97.8	2.6	98.5	2.0	90.8	4.5			
2005	100.0	2.2	100.0	2.1	100.0	2.3	100.0	1.5	100.0	10.1			
2006	102.2	2.2	102.3	2.3	102.0	2.0	101.6	1.5	107.8	7.8			
2007	104.4	2.1	104.2	1.9	104.5	2.5	103.6	2.0	110.5	2.6			
2008	107.8	3.4	108.2	4.0	107.2	2.5	106.1	2.5	122.9	11.6			
2008/4	107.55	3.26	108.37	3.96	106.39	2.27	105.99	2.45	121.19	10.84			
5	108.23	3.67	109.22	4.51	106.82	2.47	106.25	2.53	125.51	13.74			
6	108.64	3.96	109.70	4.96	107.12	2.53	106.37	2.59	128.83	16.14			
7	108.47	4.05	108.76	5.09	108.07	2.57	106.03	2.56	130.53	17.13			
8	108.32	3.84	108.28	4.62	108.38	2.71	106.38	2.67	126.61	14.62			
9	108.52	3.64	109.12	4.37	107.67	2.59	106.66	2.57	126.16	13.51			
10	108.55	3.16	109.13	3.54	107.73	2.63	107.04	2.45	122.54	9.61			
11	108.02	2.12	108.31	1.78	107.62	2.62	107.08	2.29	116.48	0.73			
12	107.88	1.58	107.43	0.88	108.53	2.58	107.45	2.16	111.01	-3.67			
2009/1	107.02	1.12	106.21	0.24	108.16	2.40	106.34	1.83	111.11	-5.16			
2	107.45	1.18	106.58	0.33	108.69	2.40	106.77	1.78	111.70	-4.78			
3	107.86	0.58	107.30	-0.36	108.63	1.94	107.39	1.52	110.38	-8.01			
4	108.25	0.62	107.68	-0.65	109.03	2.46	107.81	1.71	110.66	-8.69			
5	108.30	0.05	107.74	-1.36	109.09	2.12	107.83	1.49	111.09	-11.46			
6	108.52	-0.14	108.00	-1.56	109.24	1.96	107.82	1.35	113.87	-11.56			
7	107.80	-0.65	106.17	-2.39	110.12	1.88	107.33	1.23	111.86	-14.25			
8	108.17	-0.17	106.63	-1.54	110.36	1.82	107.65	1.18	113.88	-10.03			
9	108.19	-0.33	107.21	-1.76	109.58	1.76	107.82	1.08	112.46	-10.85			
10	108.44	-0.13	107.59	-1.42	109.65	1.76	108.11	0.99	112.27	-8.40			
11	108.57	0.47	108.00	-0.30	109.38	1.61	108.06	0.91	113.81	-2.36			
12	108.91	0.92	107.94	0.45	110.29	1.59	108.51	0.98	113.19	1.84			

Leto	Povprečne plače													
	Skupaj bruto				Skupaj neto				Število plačanih ur				BTO plača za plačano uro	
	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	število	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast		
2002	970.94	9.8	0.77	609.59	9.7	0.78	173	0	0.01	5.62	10	0.76		
2003	1044.11	7.5	0.51	655.38	7.5	0.51	172	-0.6	0.02	6.06	7.9	0.52		
2004	1103.33	5.7	0.48	692.98	5.7	0.51	172	0	-0.03	6.41	5.7	0.5		
2005	1156.88	4.9	0.38	735.63	6.2	0.44	170	-1.2	-0.12	6.82	6.4	0.51		
2006	1212.41	4.8	0.38	773.19	5.1	0.44	170	0	-0.05	7.14	3.2	-0.16		
2007	1284.20	5.9	0.53	834.17	7.9	0.64	170	0	-0.02	7.55	5.7	0.54		
2008	1391.14	8.3	0.67	899.65	7.8	0.63	170	0.0		8.19	8.5	0.56		
2008/7	1372.46	8.7	0.82	890.24	8.2	1.00	177	2.9	-	7.77	5.6	0.44		
8	1405.00	9.8	0.74	909.12	9.1	1.02	166	-6.2	-	8.48	17.2	0.31		
9	1400.21	11.2	0.73	905.13	10.3	1.12	171	6.2	-	8.2	5.1	-0.03		
III	1392.56	9.9	-	901.50	9.2	-	171	-	-	8.15	9.3	-		
10	1424.08	9.2	0.61	917.64	8.4	0.93	176	0.0	-	8.08	9.3	0.16		
11	1550.29	3.9	-0.25	981.58	3.8	0.10	159	-7.0	-	9.73	11.5	1.85		
12	1457.66	8.6	0.29	938.67	7.8	0.31	176	6.0	-	8.29	2.7	-1.66		
IV	1477.34	7.2	-	945.96	6.7	-	170	-	-	8.70	7.8	-		
2009/1	1416.40	6.8	0.10	917.15	6.1	0.06	169	-4.0	-	8.36	11.0	-0.21		
2	1381.87	4.2	0.06	898.74	4.0	0.07	158	-4.8	-	8.76	9.6	0.75		
3	1425.05	5.3	0.12	921.69	4.9	0.13	169	1.8	-	8.44	3.7	0.05		
I	1407.77	5.5	-	912.53	5.0	-	165	-2.3	-	8.52	8.1	-		
4	1423.19	5.1	0.4	920.67	4.7	0.39	169	-1.2	-	8.43	6.3	0.04		
5	1415.38	4.1	-0.04	917.56	3.9	0.23	164	-4.1	-	8.65	9.1	2.73		
6	1429.12	4.7	0.33	924.64	4.6	0.33	169	1.8	-	8.45	3.0	-1.27		
II	1422.56	4.6	-	920.96	4.4	-	167	-1.2	-	8.51	6.1	-		
7	1424.23	3.8	0.31	922.14	3.6	0.29	175	-1.1	-	8.16	5.0	0.07		
8	1415.08	0.7	-0.15	918.28	1.0	-0.09	164	-1.2	-	8.62	1.7	2.73		
9	1433.93	2.4	0.45	929.36	2.7	0.46	169	-1.2	-	8.46	3.2	-1.25		
III	1424.41	2.3	-	923.26	2.4	-	169	-1.2	-	8.41	3.3	-		
10	1448.13	1.7	0.2	935.11	1.9	0.21			-	8.54	5.7	2.66		

Leto	Prihodki javnega sektorja													
	Skupaj				Neposredni davki in ostali prihodki				DDV in trošarine				Carine	
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	letni porast	mesečna rast
2002	9179,63	11,8	0,86	6056,97	9,7	0,75	2966,67	15,6	1,03	130,95	5,9	1,39		
2003	10089,55	9,9	0,74	6777,88	11,9	0,89	3167,07	6,8	0,78	144,60	10,4	0,94		
2004	10780,90	6,8	0,55	7347,22	8,4	0,74	3365,61	6,3	0,53	80,70	-44,2	-20,57		
2005	11498,58	6,7	0,62	7767,63	5,7	0,43	3691,28	9,7	1,08	39,67	-50,9	10,55		
2006	12395,09	7,8	0,48	8461,10	8,9	0,45	3882,81	5,2	0,60	51,06	28,7	2,80		
2007	13421,12	8,3	0,99	8992,07	6,3	0,88	4312,16	11,1	1,09	116,89	128,9	7,95		
2008	14682,00	9,4	0,54	9958,52	10,7	0,73	4604,16	6,8	-1,39	120,09	2,77	-0,91		
2009/III	13734,30	-6,1	-0,45	9194,90	-6,9	-0,64	4448,90	-2,8	0,01	90,50	24,0	-4,44		
2009/IV	3640,93	11,1	-	2435,86	13,2	-	1174,11	13,5	-	30,96	-5,2	-		
10	1300,18	3,9	0,61	814,03	9,5	0,18	475,93	-4,3	1,06	10,23	-1,9	4,27		
11	1194,45	-2,2	-2,66	834,60	7,6	-0,78	350,15	-19,7	-6,29	9,69	6,4	-1,6		
12	1348,01	4,6	-1,60	938,23	2,9	-1,87	399,85	9,6	-1,31	9,93	-18,6	-3,43		
IV	3842,64	2,1	-	2586,86	6,7	-	1225,93	-4,8	-	29,85	-4,7	-		
2009/1	1150,08	0,7	-2,23	768,43	7,1	-1,01	375,33	-10,3	-4,63	6,33	-0,3	-6,67		
2	1026,37	-3,1	-1,73	748,21	3,6	-1,31	270,05	-17,6	-3,31	8,10	-13,0	-2,12		
3	1078,08	-2,4	-1,64	745,08	-3,5	-2,09	324,92	0,6	-0,81	8,08	-18,5	-9,61		
I	3254,53	-1,6	-	2261,72	2,4	-	970,30	-9,1	-	22,51	-10,6	-		
4	1137,47	-20,2	-4,33	724,35	-29,9	-7,95	400,74	5,1	5,55	12,37	0,7	1,47		
5	1067,77	-14,5	-3,26	755,95	-12,0	-3,43	303,63	-20,0	-3,35	8,19	-22,1	-7,57		
6	1148,75	-5,6	1,98	732,72	-11,9	-0,24	407,42	8,8	6,29	8,60	-21,1	-2,88		
II	3353,99	-13,5	-	2213,03	-17,9	-	1111,79	-2,0	-	29,17	-14,2	-		
7	1268,80	-3,0	2,21	825,47	-2,4	3,48	435,90	-3,5	-0,06	7,43	-23,8	-7,16		
8	1157,21	3,4	0,86	765,29	-2,9	1,10	386,83	21,2	0,26	5,09	-55,7	-7,73		
9	1062,32	-12,5	1,95	730,67	-8,8	1,16	326,99	-18,9	3,89	4,66	-51,9	-10,42		
III	3488,32	-4,0	-	2321,42	-6,7	-	1149,71	-0,4	-	17,19	-43,8	-		
10	1223,45	-5,9	1,05	763,77	-6,2	2,04	452,27	-5,0	-0,92	7,42	-27,5	-0,49		
11	1186,12	-0,7	0,24	775,26	-7,1	1,02	402,74	15,0	-1,57	8,12	-16,2	3,70		
12	1227,92	-8,9	-0,63	859,73	-8,4	-0,42	362,07	-9,4	-1,28	6,13	-38,3	-3,76		
IV	3637,49	-5,2	-	2398,75	-7,2	-	1217,08	0,2	-	21,67	-27,3	-		

	Prispevki za socialno varnost															
	Skupno				Zdravstveno zavarovanje				Pokojninsko zavarovanje				Zaposlovanje			
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	
2002	3509.84	10.4	0.75	1390.79	12	0.82	2101.89	9.3	0.71	1716	10.1	0.76				
2003	3806.48	8.5	0.62	1513.32	8.8	0.68	2274.62	8.2	0.59	1854	8.0	0.56				
2004	4076.46	7.1	0.63	1620.14	7.1	0.61	2436.45	7.1	0.64	1987	7.1	0.73				
2005	4350.95	6.7	0.47	1743.20	7.6	0.42	2586.66	6.2	0.50	2110	6.2	0.42				
2006	4588.9	5.5	0.5	1822.72	4.6	0.56	2743.76	6.1	0.47	22.43	6.3	0.28				
2007	4972.19	8.4	0.79	1968.62	8.0	0.76	2979.11	8.6	0.81	24.45	9.0	0.95				
2008	5496.23	10.5	0.78	2169.86	10.2	0.82	3300.93	10.8	0.77	27.11	10.9	1.18				
2009	5597.7	2.01	-0.26	2221.8	2.58	-0.24	3347.6	1.58	-0.27	28300.0	4.78	1.42				
2008/III	1368.95	11.2	-	537.76	10.5	-	824.44	11.6	-	6.75	13.1	-				
10	467.24	12.3	0.82	183.40	11.7	0.79	281.41	12.7	0.73	2.42	17.4	-0.35				
11	480.63	10.9	0.77	196.63	13.0	1.47	281.65	9.5	0.28	2.35	13.0	-0.29				
12	528.09	5.7	-0.36	205.51	6.3	-0.07	320.00	5.3	-0.54	2.57	4.1	9.84				
IV	1475.96	9.6	-	585.54	10.3	-	883.06	9.2	-	7.34	11.5	-				
2009/I	468.03	9.9	0.25	185.13	9.8	0.10	280.55	9.9	0.41	2.35	4.5	-0.53				
2	460.10	6.1	-0.09	183.17	6.2	-0.11	274.71	6.1	-0.04	2.22	0.7	-4.89				
3	464.10	5.2	-0.16	183.94	5.7	-0.14	277.86	5.0	-0.18	2.30	4.3	-0.99				
I	1392.22	7.1	-	552.24	7.2	-	833.11	7.0	-	6.87	3.2	-				
4	469.73	4.2	-0.15	186.54	5.3	-0.10	280.92	3.3	-0.27	2.28	20.6	5.24				
5	460.91	2.9	-0.35	183.02	3.6	-0.39	275.59	2.4	-0.34	2.30	1.9	-1.18				
6	459.53	1.7	-0.58	182.41	2.6	-0.59	274.79	0.4	-0.65	2.33	5.7	-1.06				
II	1390.18	2.9	-	551.97	3.9	-	831.30	2.1	-	6.91	9.4	-				
7	461.19	0.9	-0.37	182.96	2.2	-0.26	275.94	0.1	-0.43	2.29	2.2	-1.02				
8	454.31	1.5	-0.28	181.11	2.6	-0.17	270.96	0.8	-0.37	2.23	0.9	-0.99				
9	455.29	-2.0	-0.42	180.97	-0.7	-0.27	271.81	-3.0	-0.42	2.51	9.1	9.12				
III	1370.78	0.2	-	545.04	1.4	-	818.71	-0.7	-	7.03	4.1	-				
10	464.70	-0.5	0.19	184.96	0.9	0.28	277.01	-1.6	0.06	2.73	13.0	9.01				
11	464.23	-3.4	-0.31	185.34	-5.7	-0.58	276.64	-1.8	-0.14	2.25	-4.4	-1.02				
12	515.59	-2.4	-0.82	202.21	-1.6	-0.69	310.84	-2.9	-0.92	2.54	-1.1	5.35				
IV	1444.53	-2.1	-	572.52	-2.2	-	864.49	-2.1	-	7.52	2.5	-				

Leto	Kreditni in depoziti							
	Kreditni podjetjem		Kreditni prebivalstvu		Depoziti podjetjem		Depoziti prebivalstva	
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
2000	3441	18,1	1779	14,6	2132	2,1	5933	13,4
2001	4497	16,6	2059	3,2	2308	8,3	7055	18,9
2002	5412	11,0	2317	3,7	2605	12,9	8528	20,9
2003	6371	10,3	2602	5,2	2707	3,9	9184	7,7
2004	7788	17,1	3111	14,5	2816	4,0	9605	4,6
2005	9599	22,5	3873	23,7	3085	9,6	10316	7,4
2006	11784	22,8	4871	25,8	3299	6,9	10940	6,0
2007	15292	29,8	6117	25,6	3647	10,5	12003	9,7
2008	19438	28,0	7443	22,4	3735	2,4	13237	10,3
2008/1	17897	35,45	6918	27,45	3849	11,0	12668	9,87
2	18100	34,55	7009	27,72	3678	7,9	12769	9,58
3	18316	33,10	7133	26,61	3669	1,9	12929	10,92
4	18718	31,86	7235	25,89	3667	4,9	13029	11,74
5	18990	29,12	7318	24,20	3635	2,0	13215	11,46
6	19444	28,84	7409	23,18	3747	4,6	13325	10,38
7	19782	26,79	7521	22,15	3810	2,6	13283	8,74
8	20006	24,59	7603	20,24	3668	-4,4	13393	9,44
9	20296	24,55	7705	19,12	3898	3,5	13541	10,13
10	20577	23,86	7857	18,94	3753	-2,2	13399	9,09
11	20541	20,14	7785	13,98	3658	-1,4	13556	13,05
12	20599	18,30	7827	14,80	3800	0,7	13737	9,18
2009/1	20801	16,23	7831	13,20	3687	-4,2	13867	9,46
2	20885	15,39	7852	12,03	3695	0,5	14044	9,99
3	20863	13,91	7868	10,30	3732	1,7	14046	8,64
4	20907	11,69	7910	9,33	3757	2,5	14016	7,58
5	20874	9,92	7946	8,58	3747	3,1	14178	7,29
6	20832	7,14	7951	7,32	3780	0,9	14256	6,99
7	20877	5,54	8055	7,10	3710	-2,62	14149	6,52
8	20893	4,43	8135	7,00	3723	1,50	14177	5,85
9	20856	2,76	8231	6,83	3770	-3,28	14172	4,66
10	20786	1,02	8295	5,57	3758	0,13	14155	5,64
11	20764	1,09	8345	7,19	3784	3,44	14204	4,78

